

౧౯౩౩ వత్రి దినము వకటింపబడును

VOL. 5

చెన్న పట్టణము 1918 నం॥ నవంబరు నెల 21 వ తేది గురువారము

No 190

సంపుటము ౫

కాళయ క్తి వా మ స ం వ త్స ర కార్తిక మా స బ హు శ త్పత్యు 3.

నంచిక గ౯౦

నందరము !

లాభకరము !!

ఉపయోగము !!!

అందమైన 1919 క్యాలండరు

నవంబరు నెల 15-వ తారీఖు నుండి జనవరి నెల 31-వ తారీఖు లోపుగ

మా మందులను 6 రూపాయలకు నొకేసారి గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా గొనువారలకు ధర తగ్గించి యుక్తబడును.

వి. పి. గ కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు వేరకున్న వో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతుల మాత్రమే ముద్రించబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనట యుక్తము.

తామర తైలము

పండ్లపొడి

మోహిని తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాక్షదము

దగ్గు, శైత్యము, పడిశెము, రొమ్ముపడి శెము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెనుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కనిడబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-6-0. పోస్టుఖర్చులు నేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి.
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(కజ్జుడ కావడినది.)

ఆటో దిల్ బహారే.

(కజ్జుడ కావడినది.)

ఇప్పటి వాల్చరుచి కనపడుచు, సాచిత్రీని బునోజ్ మగు సువాసనలను ఆటో హోలం గాని, సాదాచుడుగా, శుద్ధబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ బువాలచై కొన్ని దిండువులు విజకరించినవో, మనోగ్యమగు సువాసన నిన్నులవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

తిన్నపైసా (ఆర డాం)	సీసా 1-కి రూ 0-8-0
చుట్టరకము పైసా 1-డాం	" " 0-12-0
పొకపైసా 2 "	" " 1-4-0
పద్దపైసా 4 " లేక 1 టోన్సు "	" " 2-0-0

వి. వి. ఖర్చులు రూ 0-4-0 ప్రత్యేకము

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాత్రలోను దొరకును. ఆ సేకమగు నకలు నెట్టు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైసా ను, కావుననను ఆటో దిల్ బహారే అను పేరును పరిశీలింపుము ఈ ఆటో దిల్ బహారేయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారికి దిగువనాతిక ప్రాసినవో అలాకిమ్మట్టుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుచును.

పోస్టుచెట్టు! బంగ్లాయించేయక డిగ్ అందు కుమార్ 1౦-2౧ నెం. 155, బామ్మప్పవీధు వీధి, బొంబాయి.

చక్రవాక రోజులందు... పుడసోత్తమాత్రి, వైశాఖమాడకోడ్డు, మ. నా. న.

అమృతార్థ వ అవతేహ్యము.

ఈ అమృతార్థ రక్తమును కుడిచేతి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్మకేమము చేసి శరీర కాలి మంటల పోగొట్టును. పెదమును చల్ల చేసి కఠినమునకు తేబున్నను కలిగించును. దీర్ఘక్షయ, శేదలు, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తక్షణ నివారించును.

(319) అర్థహను డబ్బీ 1-కి రూ. 2-0-0.

ప్రెస్టోకామ్మి ముగ్గుకర్ గోవిండ్,

అశంకనిగ్రహ కౌవధాలనం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వాలంటీరు సిగరెట్లను

ఉపయోగింపుము.

ప్రకృతము మార్కెట్లలో యుండు అన్ని రకముల కంటే ఇవి శ్రేష్ఠతను మెనవి 6000 సిగరెట్లను 10 ప్యాకెట్లుగా కట్టయించబడియుండు వెల్లె 1-కి వెల రూ. 75-0-0 మాత్రమే. మొత్తముగాకొను వర్తకులకు మంచి కమాషను ఇవ్వబడును. వితరుములు కావలసిన యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

పి. ఆర్. కిట్టి అందు కో. 1841 చంద్రబిల్డింగ్సు, కలకత్తా.

నర్వృశ్చిక విషనందేవిని.

(కజ్జుడ కావడినది.)

588

శుభముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు. గుణనాలేదని రహస్యచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు యుండవలసిన యావృష్టము. ఆంగ్లముగానాని, దేశీయవైద్యులచే పొగ ప్రగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములు అంజీను మందు గుణముచూడును. శేలనపు మాత్రమే కాక ఎలక, దక్క, సామ, జట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నవయోగించును. వెల పాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజీ 0-8-0. 1 డబ్బీ పాకెట్ వెల రూ. 1-0-0. పోస్టేజీ కేలు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవ్వాలి. కత్తకులకు 100కి 25 రూపాయలు కమీషను నియ్యబడును. విదేశామా:— ధనలక్షి ౩౦ వెర్సి, ౩ పింకేటేక్సు, పిడి, సాకారుచేట పొట్టు, మదరాసు.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచిమందు

డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రూ. 8-8 10-కి రూ. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్యములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికారుట, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి కొంచెముగా లేచి శరీరమంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల విరక్తును.

చికిత్స :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము :—1. మందు లోచర్యములోనికి పోవు యును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.

అమృతాంజనందేవిని - బొంబాయి - మద్రాసు

నోటీసు.

వెజవాడ కారవస్తులు, కబ్బి నెట్టి పండర్ వాడ్ 2 ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య 3 బెంబళిగి శరణప్ప 4 మందడ వెంకట్రాముడు గారి కుమారు (1) ఈ. వాసుమయ్య (2) ఈ. వెంకటసుబ్బారావు రిగూడెదల్లి సుబ్బారావు గారు గాల్ల తాలూకు శ్రీదుర్గా మల్లేశ్వరై నమమిల్లు పేరుతో వెజవాడ బొక్కయ్యనిసి పల్ నెం 4/1 రుగల ఇంట్లో పెట్టబడిన ఫ్యాక్టరీలో ఇంకెకరకు వర్కుచేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెనీ 60 హక్కుపరక గల ఆయిల్ ఇంజిన్ కంప్లీటుగా ఒకటిన్నీ, అందుకు సంబంధించిన మెషింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళపంపు, చాల్లర్లుఇంకా ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన చిల్లరసామానులున్న భౌగళ్యులందరు కలిసి స్వయముగా ఆన 1918 నం॥ డిసెంబరు నెల 2,3,4 తేదీలను జేలమువేసి ఆఖరుపాటుమీద కొట్టివేయబడును గనుక కావలసినవారువచ్చి కొనుక్కొనవచ్చును. వరకులు వేలంపాటు కావమందు తెలియపర్చడ మవును. కావలసినవారికి ఏవిధమైన సంజాయిషీ కావలసినవిన్నప్పటికి ఈదిగువ సంతకము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకో వచ్చును

ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య, బెంబళిగి శరణప్ప,

వెజవాడ. (1860) శుశేజర్లు

ఆనరవిలు. బి. వి. నరసింహస్వామిగారు ధరలను కా
శ్చోలముగా కాకపోయినను అధమపక్షము కొంత కాలము
వరకయినను నియమించు తనసరముని తెలిపిరి. హిందూజాతరక్ష
ణ కాననముక్రిందగాని, లేక క్రిమినలు ప్రాసీబరు కాననము
క్రిందగాని జిల్లాకలెక్టరుల నట్టివిర్వాహము గావించుటని ప్రభు
త్వమువారు త్రొప్పు చేయవలయును. సివిలు సప్లమును డైరెక్టరు
ద్వారా విశేషమైన పరిజరగుచున్నందున కొంతసేపునకు

నాయక సభ్యులను వారికి సహాయముచేయ నియమించినయెడల విశేషమైన పనిజరుగగలదు.

ఆనరబిలు కలపర్వముపైను నాయకులను, బట్టె గారును కూడ తీర్మానమున కనుకూలముగ మట్లాడిరి.

ఆనరబిలు శివరావు గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు యుద్ధమునమిమిద పక్షము ఆనవసరముగ విశేష సామ్యము చేసికొనుచున్నందున దాని నాపునల చేయవలయును నుడిచిరి. ఇతర రాజధానులకు నుండును ఎగునుతి చేయగూడదు. భారత ప్రభుత్వమువారి సహాయముతో ఏర్పాట్లు గావించవలయును.

ప్రభుత్వపక్షమున ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఆనరబిలు కార్మికుల వర్తకులు విశేష సామ్యము చేసికొనకుండ నాపునల చేయుటకై నొక కమిషనును నియమించితిమి నుడిచిరి. ప్రస్తుతము జేతములో ఎంతవరకు నిలువగలనది నిమిషమున దైర్ఘ్యముగా పాలకులకు తెలియగలదు. స్త్రీయకు చేట్టును తగ్గించుటకు లెక్కెట్టి యధికారములేదు. పాలకులు సాధ్యమయినంతవరకు ఎగునతుల నాపునల చేయగలరు. అప్పుట చచ్చట దిపోలను తెరచి తక్కువధరలకు సరకులనుమ్మించెదరు. తీర్మానమునకు 18 మంది అనుమతముగను 17 మంది ప్రతిపక్షముగ నుండుటచే అది యంగీకృతము కాలేదు.

నావికాపాతశాలలు.

చెన్నరాజధానియందలి ముఖ్య ప్రదేశములందు నావికా శాస్త్రమును నేర్పబడు పాఠశాలలు నెలకొల్పవలయునను తీర్మానమును ఆనరబిలు ఆమచ్చుకు తిండి మరక్కయారు గారుపహించి అట్టిపాఠశాలలు ప్రస్తుతము జేతముయొక్క పరిశ్రమాభివృద్ధి కత్తంతావత్కములని నుడిచిరి. మాదిరి కొక దానిని ప్రస్తుతము నాగపట్టణమునందు నెలకొల్పవలయును. ఆనరబిలు యాకూలు మాన్యుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ప్రభుత్వపక్షమున ఆనరబిలు పి. రాజగోపాలాచారి యుగారు తేద్యమును గురించి ముమ్మందు త్రద్దతో నాలోచించెదమని నుడిచి నాగపట్టణములో పాఠశాల నెలకొల్పవలయునను గురించిన విషయముకూడ ప్రభుత్వమువారి వారలచేయుచున్నదని నెలచిచ్చిరి.

సభ్యులు తమ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి. అంతటితో బుధవారమునాటి కార్యక్రమము ముగిసెను.

నేటి దినచర్య.

నేటి మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు తిరిగి శాసనసభ గవర్నరుగారి యధ్యక్షతకంద సమావేశ మయినది. చెక్కమంది సభ్యులు సభకు విచ్చేసిరి.

జిల్లా పరిపాలనము.

ప్రస్తుతపు జిల్లా పరిపాలనా విధానమును గురించి కొంతమంది ప్రతిపక్షము, దానిని యభివృద్ధి జేందించి ప్రజాభిప్రాయమునకు బాధ్యత గలిగియుండునట్లు నూచనల గావించుటకు అధికార ప్రజా నాయక సభ్యులతో నొక కమిటీ నేర్పరచవలయునని ఆనరబిలు ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు గొక తీర్మాన ముపహించి తీర్మానము గ్రామములందు సర్దులందు గూడ నివసించు ప్రజల జేతమునకును విశ్వసనమునకు సంబంధించినవిషయము నుడిచిరి. జిల్లాధికారి కలెక్టరుకు పోలీసు, పబ్లిక్ వర్క్సు, ఇంజనీరు, ఎక్స్ సైజు లోకలబోర్డు డిపార్టుమెంటులమీద సర్వీస్ యధికారము గలదు. పేను డ్రాము మొదలైన వానికి నివారణోపాయముల గూడ నాలోచింపవలసి యుండును. చెన్నరాజధానియందలి జిల్లాలు వైశాల్యమునందును, జనసంఖ్యయందును, గూడ ఖిక్కిలి పెద్దవగుటవలన, ఒక్కొక్కరి యంతకత్తి సామర్థ్యములు గలవాడైనను వారు పరిపాలించవలయునట్లు. జిల్లా పరిపాలనా విధానములను పరిశీలించుటకు రామలక్ష్మమ్మను, డి. సెంట్రలయజేమను కమిషను తేర్పరచబడినది. వారు ఆవృద్ధిపైను ప్రజలతో గావించబడిన నూచనలగురించి ఆలోచించిరి. కలెక్టరులకు సలహాల నిచ్చుటకై సలహాకమిటీ తేర్పరచవలయునని కొంతమంది నూచించిరి. కలెక్టరుల యధికారము హెచ్చుచేయవలయునా లేక తగ్గించవలయునా యది ఆలోచింపవలసి యున్నది. కమిషనువారు కలెక్టరులు తమ యిచ్చునచ్చినట్లు స్వేచ్ఛగ ప్రవర్తించుటకు వీలులేకుండ కొన్ని నిబంధనలచే కట్టుబడి యున్నారనియు అట్టినిబంధనలను తీసి వేయవలయుననియు నూచించిరి. ప్రజానాయకసభ్యులకు కలెక్టరులకు సలహా లొసంగుటకై నూతనముగ నియమించవలయునా లేక యిప్పుడున్నట్టి లోకలబోర్డులే సలహా కమిటీలకంద ఏర్పరచవలయునా యనియు నాలోచించవలసి యున్నది.

జిల్లా పరిపాలనమును ప్రజాభిప్రాయమునకు బాధ్యత గలిగి యుండునట్లు చేయుటకై అట్టి ప్రజాపరిమితుతో కమిటీ నేర్పరచుట తీర్మానము ప్రజాప్రతినిధులు కలెక్టరులకు సలహాల నిచ్చి తదనుకూలముగ పరిపాలనావిధానము జరిగించినగాని ప్రజలజేతము విశ్వసనము అభివృద్ధి జేందగలవు. నూతన సంస్కరణముల ప్రకారము బాధ్యతాప్రభుత్వమును భారతవర్షమునందు స్థాపించు నిక్కాలమున జిల్లా పరిపాలనము నందు బాధ్యతాప్రభుత్వమును గొరుట హెచ్చుకాలదు. కాబట్టి కలెక్టరుల యధికారమును తగ్గించి ప్రజాప్రతినిధి కమిటీయొక్క గారి లోకలబోర్డులయొక్క గారి యధికారమును పెంపొందింపజేయుట తీర్మానము. ఆవిషయమును గూర్చి ఆలోచించి నూచనల కొనసండుటకై అధికార ప్రజానాయక సభ్యులతో నొక కమిటీ నేర్పరచవలయునని సభ్యులుగోరిరి.

ఆనరబిలు పి. రంగారావుగారు గారు తీర్మానమును బలపరచి ముమ్మందు జిల్లా పరిపాలనావిధానము ప్రాతదర్శకులమీద నడిచుటకు వీలు లేదని నెలచిచ్చిరి. బాగుగ సంస్కరణము గావించి ఎక్కువ బాధ్యతగలిగి యుండునట్లు చేయవలసియుండును. ఆ విషయమును గురించి నేటి రోజు ఎటులైనను తీర్మానించవలసి యుండును. జిల్లా యధికారి ఒకవర్షపురకు నిరంకుశత్వముగ ప్రవర్తించుచున్నాడు. ఇకముందట నగ్గి రించుటకు వలనుపడదు. పరిజలకు గూడ పరిపాలనావిధానమునందు కొంతభాగమును కొంత బాధ్యత యుండునట్లు. అట్లు బాధ్యత యుండునట్లు ఏర్పరచి ప్రజాప్రతినిధులకు స్వబిపాలనావిధానమును నేర్పుకొనుట కవకాశము కలిగించవలెను. భారతీయుల ఆతయము స్వసరి పాలనమేగాన తదాక చుట్టిరి గలగజేయవలయును.

ప్రభుత్వపక్షమున ఆనరబిలు కార్మికుల ప్రత్యుత్తర మొసగి ఆవిషయమునుగూర్చి ప్రస్తుతము చర్చించుటకుగాని ఆలోచించుటకుగాని, కమిటీ నేర్పరచుటకుగాని సమయము గాదని నుడిచిరి. మాంటాగ్యు మచ్చుపట్టు సంస్కరణములు ఇంకను ప్రజలచే చర్చింపబడుచున్నవి. పార్లమెంటు వారెంకను వానినిగురించి ఎట్టియభిప్రాయమును సెస్సరియందలేదు. ఆసంస్కరణప్రజాభివృద్ధి ను గురించి నిశ్చితాభిప్రాయ మేర్పడువరకు తీర్మానము నంగీకరించుటకు వీలులేదు.

ఆనరబిలు మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు తీర్మానమును బలపరచి నూతన సంస్కరణములకును జిల్లా పరిపాలనావిధానమునకును ఎట్టి సంబంధములేదని వాడుచ్చిరి. ఆసంస్కరణములకు పూర్వమే 1908 సంవత్సరమునందు తదిద్దయమునుగూర్చి డి. సెంట్రలయజేమను కమిటీవారు చర్చించి యుండిరి.

తరువాత ఆ విషయము సామాజ్యశాసనసభలలో గూడ గోర్లే మొదలైన ప్రముఖులచే చర్చింపబడినది. స్థానికప్రభుత్వమువారియొక్కయు భారతప్రభుత్వమువారియొక్కయు అధికారములకు హెచ్చుచేయదలచుటకు పూర్వమే జిల్లా పరిపాలనావిధానమును గూర్చి చర్చింపబడినది. డి. సెంట్రలయజేమను కమిటీవారు జిల్లా పరిపాలన మంతయు ప్రజాస్వామ్యముగ నుండవలయునని నూచించిరి. స్థానికప్రభుత్వములను భారతప్రభుత్వము లధికారము లభివృద్ధి జేందించినచెందింపక పోయినను జిల్లా పరిపాలనావిధానమునుగూర్చి ఆలోచించుట కొంతమాత్రమును ప్రతిబంధక ముండజాలదు. కాబట్టి ఆసమయమున తీర్మానమును త్రోసివేయక ప్రభుత్వమువారింగీకరించి కమిటీ నేర్పరచవలయును.

ఆనరబిలు పి. శివరావుగారుకూడ బలపరచుచు కమిటీ నేర్పరచుటయొక్క యావత్కతనుగూర్చి యుపన్యసించిరి.

ఆనరబిలు. బి. వేంకటవతిరాజుగారు కూడ తీర్మానమును బలపరచుచు సంస్కరణప్రజాభివృద్ధి సంకతి ఏమగునో యది వేచియుండి కార్మికులను తీర్మానాభిప్రాయములను అంగీకరించకుండను నిరాకరించకుండను ఇది ఆసమయమున చెప్పినందులకు తమకు సంకసమగుచున్నదనినడిచిరి. ఆసంస్కరణ ప్రజాభివృద్ధి లేనిచో తీర్మానావస్థ పనునది యూహించు సులభసాధ్యము. ప్రభుత్వమువారు జిల్లాపాలనమును మాను ప్రజాస్వామ్యముగజేసి అధికారమును ప్రజాయత్తముగావించ నెట్టికిని ఇచ్చగించియుండువారు గారు. సంస్కరణముల పర్యవసానముకొరకు వేచియుండక తీర్మానము నంగీకరించవలయునని వారు గోరిరి. జిల్లాపాలనమును ప్రజాయత్తము గావించవలదని సంస్కరణము లట్లుపెట్టువు.

ఆనరబిలు బి. వి. నరసింహయ్యగారును, చిదంబర నాథమొదలియారుగారును గూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఆనరబిలు. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు కార్మికుల లోకలబోర్డుల యధికారమును హె

చ్చుజేయవలసి యుండునని యొప్పుకొని తీర్మానము నంగీకరించుట యసమయమున చెప్పట ఎంతయు శోచనీయును సంస్కరణ పర్యవసానముకొరకు వేచియుండక తీర్మానము నంగీకరించవలయునని గోరిరి.

ప్రభుత్వపక్షమున ప్రత్యుత్తర మొసగుచు కార్మికుల మొదట చెప్పినట్లులే సరిసంస్కరణముల సంకతి లేలవరకు ఈ విషయమును గురించి ఆలోచించుటకు వీలు లేదని చెప్పిరి.

గవర్నరుగారు తీర్మానమును వోటునకు వేయుచు ఇప్పుడు ప్రత్యేకముగా ఈ విషయమై యొక కమిటీ నేర్పరచుట దుర్భరమని నుడిచిరి. ఏలయున ఇదివర కప్పుడే నవరాను కార్మికులను శాసనమును గురించియు, డిస్ట్రిక్టు మ్యూనిసిపలు శాసనమును గూర్చియు, డిస్ట్రిక్టు బోర్డు శాసనమును గూర్చియు, విద్యావిషయక శాసనమును గూర్చియు నాలోచించుటకై కమిటీ తేర్పరచబడిన వనియు, వారి నూచనలు త్వరలో అంగీకరింపబడి, ఆమోదింపబడ నున్నవనియు చెప్పిరి. జరియు ఈ ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనావిధానము మొట్టమొదటనుండి ఒకటి విధముగ నున్నది. వారి ఆశయము ప్రజానుకూలముగ పాలనజేసి బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును స్థాపించుట యుండునట్లు. ఆశయ లభి కొరకే ప్రభుత్వమువారు కూడ పాటుపడుచున్నారు. వైన చెప్పబడిన శాసనము లన్నియు గూడ జిల్లా పరిపాలనమునకు సంబంధించిన పనులవలన జిల్లా పరిపాలనమును ఎక్కువ బాధ్యతాయుతముగ జేయగలము. ఆకమిటీగాక ప్రత్యేకముగ ఈ తీర్మానమునందు కొరబడిన కమిటీ నొక దానిని ఏర్పరచుట అవసర మనియు దుర్భరమనియు చెప్పిరి.

తీర్మానము వోటునకు వేయబడెను. రిమిషనులు.

దక్షిణ కనరాజిల్లాలో రిమిషనులకు సంబంధించిన మామూలు నిబంధనలను తగ్గించవలయునని ఒక తీర్మానమును ఆనరబిలు సదాశివభట్టుగారు పహించియుచు ఈ సంవత్సరము వర్షములు సకాలములో కరియనందున పంటలు చెడిపోయిన వనియు, అందువలన రయతులు మిక్కిలి కష్టపడుచున్నారనియు చెప్పిరి. ఈ సమయమునందు ప్రభుత్వమువారు పన్నులను వసూలుచేయుట మానివేసి రయతులకు రిమిషనులను గ్రాంటుచేయవలయునని నుడిచిరి. ఆనరబిలు కలపర్వముపై ను నాయకులగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఆనరబిలు బి. వి. నరసింహయ్యగారు తాను కూడ ఈ విషయమునుగూర్చి ఒక తీర్మాన ముపహించవలసివలెననియు, గాన పానినప్పడే యుపపాదించెదనని చెప్పిరి. వర్షములు లేకపోవుటవలన క్యకసాయదారులయొద్దనుండి పన్నులు వసూలు చేయుట ప్రస్తుతము కొంతకాలమువరకు నాపునల చేయవలయును. పంజపంటలు పూర్తిగాచెడిపోయి నందువలన రయతులకు రిమిషనులను గ్రాంటు చేయుటనుగూర్చి నాలోచించవలయునని నుడిచిరి.

ఆనరబిలు సదాశివభట్టుగారు తీర్మానమునకు ఆనరబిలు కొంచెము గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, దక్షిణకనరా కలెక్టరుగారి సిఫార్సులమీద మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఈ సంవత్సరము ఆజిల్లారుయతులకు రిమిషనులనిచ్చుట కంగీకరించి రని చెప్పిరి.

ఆనరబిలు సదాశివభట్టుగారు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

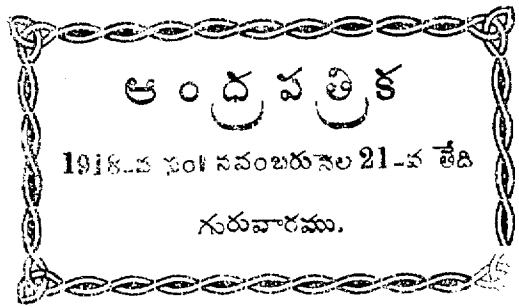
నరసింహయ్యగారు తీర్మానమునకు ఆనరబిలు బట్టె గారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు తేద్యమునుగూర్చి కలెక్టరుగారు తమ వాగినినయు దానిని ప్రభుత్వమువారి వారి వోచించుచున్నారనియు నుడిచిరి. ఆనరబిలు నరసింహయ్యగారు తమతీర్మాన ముపసంహరించుకొనిరి.

సభ యింకను జరుగుచున్నది.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

అభిప్రాయములనిచ్చి ఆంధ్రులు మాంటాను సంస్కరణముల పట్ల చెన్నపురి దొరతనము వారు మన రాజధానిలోని కొంతమంది ప్రముఖులయొక్క అభిప్రాయములను తెలిసికొనియుండెదని మానసియులగు రామ నాథు రాజాగారిడిగన ప్రత్యేక ప్రభుత్వ వారిచ్చిన జవాబు వలన తెలియుచున్నది. అభిప్రాయముల నిచ్చినవారి నాయకులు సయితము మొన్న శాసనసభలో దొరతనమువారు ప్రకటించి యున్నారు.

అందు ఆంధ్రులలో బాబ్బిలిమహారాజు, దివానుబహదరు పానుగంటి రామారాయనింగారు, మానసియులగు దివాను బహదరు కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణ మూర్తి నాయుడు, పికాపురము రాజు, తెలప్రోలు జమిందారు, దివాను బహదరు దుర్రేటి శేషగిరిరావుపంతులు, దివాను బహదరు రఘుపతి వెంకటరత్నము నాయుడుగార్ల యొక్కయు, ఆంధ్రమహా జనస్థాపితోపసంఘు చెన్నపురి జమిందారు భూస్వాముల సంఘకార్యదర్శుల యొక్కయు నాయకులు మాత్రముగలవు.

స్వయం నిర్ణయ సూత్రము : సంధి సభ

“అంతర్జాతీయపునర్నిర్మాణము గూర్చి ఇంగ్లండు అమెరికా దేశముల ఆదర్శములు ముఖ్య విషయములం దేశీభావము జూపుచున్నవి. సంధి సభయందూ, ప్రపంచమునం దంతటను, శాంతి స్వాతంత్ర్యము ప్రజాపరిపాలనము, చేకూరునట్లుల మనము కృషి సాగించగలమని నే భావించుచున్నా” నని ఆంగ్ల దేశ ప్రధానమంత్రి యగు లాయడు జార్జి గారు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాధ్యక్షులగు విల్సను గారికి తంత్రీవార్త సంపిసటలు, రూటరు డెలుపు చున్నాడు. స్వాతంత్ర్యము, ప్రజాపరిపాలనము ప్రపంచమునందంతటను వ్యాపింపజేయుట లాయడు జార్జిగారి ప్రధానాశయముగ స్పష్టమగు చున్నది. లాయడుజార్జిగారి వాక్యములను, మనః స్ఫూర్తిగ నుపయోగించిరినియే నూహించవలెను. విల్సను గారిని సంతోష పెట్టుటకు గాని, వాగాడంబర ముపయోగించి దర్పింపుట బలుకుటకు గాని, లాయడుజార్జిగారు పూనియుండదు. ఈ యూహయే నిజమగుచో, హిందూ దేశమునందీ తరుణమున ప్రజాపరిపాలనము స్థాపించబడి తీరవలయును. లేనియెడల వై వాక్యములు వ్యర్థ ప్రసంగముల క్రింద మారును. లాయడుజార్జిగారి వాక్యములలో దేశ విచక్షణ గాన్పించదు. పాశ్చాత్య ప్రాచ్యవ్యత్యాసముగన్పట్టదు. తాము పెంపొందింప దలచిన స్వాతంత్ర్యము, ప్రజాపరిపాలనము, ప్రపంచమునం దంతటను వ్యాపింపవలయుననియే వారు గోరుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యవ్యాపనమునకు స్వయం నిర్ణయ సూత్ర మే ముఖ్యసాధన మని విల్సను గారిదివరకు నుచ్చెప్పిరముఖోక్తి కట్టించియుండిరి. ఈ సూత్రావలంబనమునకు లాయడుజార్జిగారు గూడ అంగీకారము సూచించియే యుండిరి. అంతర్జాతీయ సంఘమునందొక భాగముగ నుండి జాతీయాశయములు సఫలమగుట కెట్టి పరిపాలనావిధాన మవసరమో, ప్రతిజాతీని తనకు దాను నిర్ణయించుకొను నధికారము గలదని, విల్సనుగారు వ్యక్తీకరించి యుండిరి.

ఈ సూత్రము భారతదేశ రాజకీయ వాతావరణమునందొక ప్రచండ మగు మార్పును కలిగింప నన్నది. స్వయం నిర్ణయ సూత్ర ప్రతిపాదన ముచే, పరిపాలనావిధానమును నిర్ణయించగల శక్తి ప్రజలకే గలదు. ఇట్టి విధానమును ప్రజల కొరకు నిర్ణయించుట గాని, సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము జడయుట కెట్టి యంతరములను చాటవలయునో నేర్పరచుట గాని, స్వయం నిర్ణయ సూత్రానుసారముగ ప్రభుత్వమువారి కార్యము గాదు. ప్రపంచమునందంతటను నల్లుకొనుచున్న నూతన వాతావరణము ననుసరించి, ఆగస్టు 20-వ తేది ప్రకటనమందలి సంకుచితదృష్టి కారధారము దొలగించున్నది. అందుచే బొంబాయి స్వరాజ్యసమితులు స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును హిందూ దేశమునకు తప్పక వర్తింపజేయవలయునని, పట్టుదల జూపుచున్నవి. బొంబాయి సంఘములవారు చూపుచున్న సంచలనము, దేశమం

దంతటను సత్వరముగ వ్యాపించుట అత్యవసరము. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణము తలపెట్టబడినపుడే, హిందూ దేశపు భావిభాగ్యోదయము నిర్ణయించబడవలెను. లేనిచో, సందిగ్ధ తరుణము గడచిన పిమ్మట హిందూ దేశస్థితినిగూర్చి తిరిగితలపోయుట దుర్లభమగును. ఈ సత్యమును గుర్తించియే, బొంబాయి జాతీయ సంఘమువారు దేశీయుల కందరకును విజ్ఞాపనల సంపుచున్నారు. ఆ విజ్ఞాపనమును వేరొకచో బ్రచురించు చున్నారు. దేశమందంతటను ఈ తరుణమున సభలుచేయబడవలయు ననియు, జాతీయోద్యమవ్యాపక సంఘములన్నియు నీ క్రింది తీర్మానమును గావించి, రాజ ప్రతినిధిగారికిని, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికిని, ప్రధాన మంత్రిగారికిని, సంధిసభకు వెడలెడి హైందవ ప్రతినిధికిని, అఖిల భారతీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకును, బంపవలెనని యీ సంఘమువారు విన్నవించుచున్నారు.

“హిందూ దేశ సంఘము లన్నియు ప్రాచీన నాగరికమునకు వన్నె కెక్కి, ప్రభుత్వ పరిపాలన మన మితిలేని సామర్థ్యమును జూపియుండుటచేతను, బ్రిటీషు పరిపాలనమున విద్యాభివృద్ధి యందును ప్రజాహితేజీవితమునందును ముందంజ వైచియుండుటచేతను, ప్రజలకోర్కెలను సంతృప్తి పరచి నూతన పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ పరిపాలించుటకు ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధాన మక్కరకు రానందుచేతను, లాయడు జార్జి విల్సను గారు స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును ప్రతిపాదించి యుండుటచేతను, తన యిచ్చవచ్చినట్లు అడ్డులేకుండ పురోభివృద్ధి గాంచుటకు, హిందూ దేశమునకు స్వయం నిర్ణయ సూత్రము వర్తించు నని సంధిసభ యందంగీకరింపబడవలయు నని, యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”

బొంబాయి జాతీయ సంఘమువారి విన్నవమును, దేశము లెల్ల రాలించి సత్వరకార్యమునకు గడంగుట భావ్యము. ఈ విషయమై కాల యాచనము జేసి లాభముండదు. స్వయం నిర్ణయ సూత్రమును ప్రతిపాదించిన, ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు 2-వ డిసెంబరుకు పిమ్మట యూరపునకు బయలు దేరుచున్నారు. ఆచారము ననుసరించి, రాష్ట్రాధ్యక్షులు సంధిసభయందు స్వయముగ పాల్గొనరు. కాని విల్సనుగారు మాత్ర మటుల గావించక, ప్రధాన మగు సంధి నియమముల చర్చలో, పాల్గొన గోరుచున్నారు. ముఖ్యముగ, సముద్రస్వాతంత్ర్య నిర్ధారణ గూర్చిన చర్చలో పాల్గొనుట వారి యభిమతము. మిగిలిన భాగమును చర్చించునపుడు విల్సను గారితో నుడువచెడి అమెరికా ప్రతినిధులు మాత్ర మే పాల్గొనెదరు. స్వయం నిర్ణయ మపుడే శత్రుదేశ ప్రజలకు వర్తింపజేయబడుచున్నది. ఆస్ట్రీయాలోని జెకోస్లావు జాతివారికి, ఆస్ట్రీయా ప్రభుత్వము వారు స్వపరిపాలన మొనగుట కంగీకరించిరి గాని, ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మాత్ర మందు కంగీకరింపక తమ యిచ్చానుసారమగు విధానము నవలంబించుట కా జాతి వారికి స్వతస్సిద్ధమగు హక్కు గలదని నిర్ణయించిరి. ఇటులనే లాయడు జార్జిగారు తుర్కీ సామ్రాజ్యమందలి సిరియా, మెసపొటేమియా భాగములకు స్వయం నిర్ణయ సూత్రానుసారముగ స్వాతంత్ర్యము ప్రసాదించబడవలెనని, వెల్లడించిరి. ఆల్బెను లోరయను, పోలెండు, ఆర్మీనియా ప్రజల కెల్లరకును, స్వయం నిర్ణయ సూత్రము వర్తింప జేయబడుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో తన రుధిరమును, ప్రపంచ జాతుల స్వాతంత్ర్యోద్ధరణము నిమిత్త మయి

భారతదేశ హిందూ దేశమునకు మాత్రము, స్వయం నిర్ణయ సూత్రము వర్తింప నవసరము లేదాయని, భారతీయులు వితర్కింపక మానరు. ప్రాపంచిక జాతులలో భారతీయులు గూడ నర్హతానుసారముగ నభివృద్ధిగాంచుటయే ముఖ్య మార్గము. హిందూ దేశమునకీ విషయమై పట్టుదల గలదేని, ఆ పట్టుదల ప్రపంచమున కంతకును వెల్లడిగావలయును. ఆంగ్ల దేశాధికారులకును, సంధిసభ ప్రతినిధులకును, హైందవ ప్రభుత్వాధికారులకును, దేశీయులు తమ మనోనిశ్చయమును దృఢముగ దెలుపవలయును. భారతీయుల కోర్కెలు సఫల మగుటకు ప్రాపంచిక పరిస్థితులనుకూలముగ నున్నవి. స్వాతంత్ర్య సంస్థాపన మునకు, ఆంగ్లేయులును, అమెరికనులును దీయో బద్ధులై యున్నారు. ఇట్టి తరుణమునందే భారతీయులు తమ ముక్తిని సాధించుకొనుట లాభకరము. నూతన పునర్నిర్మాణమున, అరబ్బులకును ఆఫ్రికావాసులకును స్వాతంత్ర్య మొసగ నాలోచనలు జరుగుచున్నపుడు, నాగరికతయందు తృప్తి గాంచిన భారతీయుల విషయమును వెనుకద్రోయుట విపరీతముగ నుండును. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు మకుట మని పేర్కొనబడిన హిందూ దేశము మిగిలిన భాగములతో సమానస్థాన మాక్రమించు నేని, ఆంగ్ల సామ్రాజ్య మత్యంత సామ్రాజ్యము గాంచి, బ్రిటీషు పరిపాలనాసామర్థ్యమునకు వన్నె దెచ్చుననుటకు సందియముండదు.

ఆహారపదార్థములు : విపరీతపు ధరలు

ఆహారపదార్థముల విపరీతపు ధరలను తగ్గించి, ప్రజల దుర్దిశను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు కార్యసాధనముల సరియవలయు నని, గౌరవనీయులగు పి. శివరావుగారు శాసననిర్మాణసభలో, నిన్నటిదిము తీర్మాన ముపవాదించిరి. రానురాను ధరలు హెచ్చుచున్నవిగాని తగ్గుటలేదు. యుద్ధవిరామముచే ఉపశాంతి గలుగలేదు. ప్రభుత్వమువారి విషయమై తగిన చర్యల నింతవరకు బూనలేదు. దేశమునందంతటను జరిగిన దోపిడలు, ఆర్థిక దుస్థితిని తేటపరచు చున్నవి. ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన ప్రకటనమున, దోపిడులకును రాజకీయ ఘోషనమునకును సంబంధమును ముడివెట్టిరి. ఈ యూహ యంతమాత్రము సరిగాదని, నిన్నటి దినము ప్రజాప్రతినిధులు స్పష్టపరచిరి. మైసూరు ప్రభుత్వము వారిట్టి యూహలకు లోను గాక, ధరల నిర్ణయమునకు బూనిరి. మైసూరులో సాధ్యమగునది, చెన్నరాజధానియందేల సాధ్యముగాదో తోచకున్నది. ప్రస్తుతదుస్థితిని తొలగించుటకు, స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘములు కృషి సలుపుచున్నవిగాని, వాటికి ద్రవ్యావృత్తి బహుస్వల్పము. ప్రభుత్వమువారి సంఘములకు ధనసహాయము గావించవలసియుండును. ధరల నిర్ణయము కష్టములతో గూడినదనుటకు సందియము లేదు. సప్లయ లభించెడి ప్రదేశమునుండి చిల్లరగ నమ్మెడి అంగడులవరకును, ధరల నిర్ణయమునకు బూనుట యవసర మగును. ఈ పద్ధతి, ఆర్థిక శాస్త్రసూత్రములకు వ్యతిరేక మని కొందరు తలంపవచ్చును. కాని, ప్రస్తుతకాలమునందు యుద్ధావసరములచే ప్రబలియున్న నిర్బంధము లార్థిక శాస్త్ర సూత్రముల ననుసరించి, యుండుట లేదు. అసాధారణ పరిస్థితులందసాధారణ ప్రతిక్రియల నుపయోగించక తప్పదు. రైల్వేవారి తిరుణమున, సరకులపై నెక్కుడు రేట్లను విధించి, విపరీత లాభము బొందుచున్నారు. యుద్ధము ముగియుటచే, రాక

పోకల నిర్బంధముల తొలగించి, రైల్వే స్టేషనుల రేల్లును వెంటనే తగ్గించుట యవసరము. కఠిన్ దినము లింకను రా లేదనుట హాస్యాస్పదము. గౌరవనీయు లగు రంగాచార్యులుగారు నుడివి నటుల, 1876-77-వ సంవత్సరమున ప్రబలింప ధరింపకన్న నిక్కాలమున అధిక ధరలు ప్రబలి యున్నవి. ప్రస్తుత సమయమున దోపిడు లాగి యుండుటచే, ప్రజలు సంతృప్తహృదయులై యున్నారని తలంప వీలులేదు. దివాను విశ్వేశ్వరశాస్త్రి గారు నుడివి నటుల, ప్రజాసామాన్యమున కొక పూటయైనను సరిగా తిండి తినుటకు వరుంబడి లేక యున్నది. దేశములో పాడుకొనుచున్న అంటు వ్యాధుల ప్రాబల్యము ఆహారపు కఠిన్యనుకు నిద్ర నముగ నున్నది. గా. వేంకట కవిరాజు గారు సూచించినటుల, శిస్తువసూలును కొంతకాలము వరకైనను ఆపివైచుట, రయితులకు లాభకరముగ నుండును. ఈ విషయమై శాసననిర్మాణసభలో దీర్ఘచర్చ జరిగెను. ప్రజాప్రతినిధు లందరును, ప్రభుత్వమువారు వెంటనే జోక్యము కలుగజేసి కొనవలయునని, సహేతుకముగ ముచ్చటించిరి. యూరపియను సభ్యులు గూడ వీరితో ఒకేభావించిరి. ప్రభుత్వమువారి కక్షమున ముచ్చటించుచు, సర్ అలెగ్జాండరు కార్మ్యుగారు, తీర్మానముపై తిమకు గల సానుభూతిని యథా ప్రకారముగ వెలిబుచ్చిరి. రాజధానియందలి, భాగ్యమును వశకరచికొని, వైసూరు ప్రభుత్వము వారివలె, అన్ని మండలములకును సమానముగ బంచుటకు తమ కధికారము లేదని వీరు నుడివిరి. హిందూదేశమున కంతకును సరియగు నాహారపు లేర్పాటుల జేయుటకు, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన, ఆహారపు కమిషనరుగారికే కధికారము గలదు గావున, వారి నిశ్చయమును తామెదురు జూచుచున్నామని, కార్మ్యుగారు చెలిపిరి. కార్మ్యుగారింకను, దోపిడుల కారణముగూర్చి తమ ప్రాత విశ్వాసమును పూర్తిగ విడనాడలేదు. దోపిడులకును, అశాంతికిని సంబంధము గలదని వీరింకను వాదించుట విచిత్రముగ నున్నది. ఇక, రైల్వే రేల్లును తగ్గించు విషయమై, తమకు రైల్వే వారిపై గల కలుకుబడి యత్యల్పమని, కార్మ్యుగారు సెలవిచ్చిరి. తీర్మానచర్చాఫలిత మూహించినటులనే వర్ణింపబడినది. తీర్మానమునకు 18 మంది అనుకూలముగను, 19 మంది ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నిచ్చుటచే, నయ్యది యోధిపోయినది. ధరల నిర్ణయ బాధ్యతను మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిపై నుంచిరి. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారివలె నుంచెదరో తెలియదు. ఎటులయిన నేమి, ఫలితము మాత్రము కఠిన్ బాధ యధికమగుట తప్ప వేరొకటి కాన్పించుటలేదు. యుద్ధ మంత మొందినను ఈ బాధమాత్ర మంత మొందలేదు. తగినచర్య నికనైనను దీసికొనక పోయినచో, భావిస్థితి మంఠం యాశాభంగకరముగ నుండవచ్చును. యూరపు ఖండమునందు ఆహార కదార్థముల సప్లయ చాలినంతగ లేదని, తెలియుచున్నది. యూరపుఖండమునందలి కఠిన్ బాధను తగ్గించుటకు హిందూదేశము స్వార్థత్యాగవ్రతమును బూనవలయునని, లండనుపైమ్సుపత్రిక యిదివరకే సూచించినది. యుద్ధకారణముచే యూరపుఖండమునందు వ్యవసాయము క్షీణదశ జెందినది. పంటలు సరిగ బండలేదు. అట్టి తిరి, యూరపుఖండమునకు గూడ యామపీత యయి యున్న హిందూదేశమే యాహారపదార్థములను సప్లయజేయవలసి వచ్చుచో, భావిస్థితి ఎటులుండనో యూహింప నశక్యము. ఈ విషయము,

శాసననిర్మాణ సభలతో ముగియగూడదు. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారును, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములును తగిన చర్య దీసికొనునటుల, ప్రజలు ప్రోత్సాహపరుప వలెను, ప్రజాసామాన్యమున కార్థిక శాస్త్రసిద్ధాంతములతో నిమిత్తము లేదు. ధరల నిర్ణయమున కుపయోగించబడెడి సాధనములతోను వారికి నిమిత్తము లేదు. వారు చూచునదెల్లయు ఫలితము దప్ప వేరుగాదు. చౌకధరల కాహారము లభించినచో, వారు సంతృప్తి జెందెదరు. అట్టి వారిలో సాధనముల గూర్చి వాదము సలిపి లాభముండదు. ప్రపంచమునందెల్లను, ఆహార లోకము గలిగినపుడే, ప్రజాసామాన్యమునందశాంతి ప్రబలుట గాన్పించుచున్నది. అట్టి యశాంతి కెడమిచ్చుట భావ్యముగ నుండదు. కావున ప్రభుత్వమువారు ప్రజానాయకుల సహాయము గైకొని, ప్రజల దుష్ప్రీతిని బాపుట కేయే మార్గముల నవలంబింపవలయునో నిర్ధారణజేసి, కఠిన్ బాధను తొలగింప బూనుకొన ప్రార్థితులు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారిచర్యలకు గడంగినది, ప్రజానాయకులు సంతసముతో వాచర్యలకు తమ చేయుత నొసంగెద రనుటకు సంది యము లేదు.

కాస్యకేషను ఉపన్యాసము

సర్ భామను హలండుగారు, నేడు సినేటు హాలులో జరిగిన కాస్యకేషను సభయందు, జయప్రదు లగు పట్టభద్రుల కిచ్చిన యుపన్యాసమును వేరొకచో ప్రచురించుచున్నారము.

సిన్హువార్తలు

(మా స్వకీయ విశేషమునియొద్దనుండి)

సంగ్రామవిజయము

సిన్హ, నవంబరు 21:— యుద్ధము విరమింపబడిన వార్త వినిన తదనంతరము ఇచ్చటి ప్రజలకు కలిగిన సంతోషము విధింపవలసి కాదు. కుభవార్త వైస్రాయిగారి కందిన వెంటనే దేవాలయములందలి గంటలు మ్రోగింపబడినవి. పోలీసు సిబ్బంది బహులతో బాదలు, తీరి మార్గమున వెళ్లు ప్రతివారికిని కుభవార్తను తెలుపుచుండిరి. ఆనాడు ఉదయము 11 గంటలకు వైస్రాయిగారు, సర్వసాధికారిగారు, సామ్రాజ్యప్రభుత్వపు సభ్యులు, సివిలు మిలిటరీ ఉద్యోగులు, అధికార దుస్తులను ధరించి వైస్రాయిగారి బసయందు సమావేశమై, ప్రకృతిము రాజకీయ సంస్కరణ సంఘములలో పనిచేయుటకు రచ్చియున్న మానసియులగు సురేంద్రనాథ్ ఠెనెర్సీ, శ్రీరామశాస్త్రి గార్లు సయితము సభకలంకరించిరి. ఫిరంగులు కాల్చబడిన తిరుగుతిరమా వైస్రాయిగారు సంగ్రామవిజయమును గురించి యుపన్యాసించిరి.

ఆనాటిసాయంకాలము పూర్వీకులన్నియు దీపములచే కలంకరింపబడినవి.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

సార్ బలో ప్రభువుగారు ఇచ్చట రాజకీయసంస్కరణముల పట్ల చేతులనీస పనలనుజేసి, బుధవారమునాడు దీర్ఘకాలము, అచ్చట రెండుదినములుండి తరువాత పాటలీపుత్రమునకు వెళ్లెదరు.

ఇతరవిషయములు.

సర్ వి.యం.మేయరుగారు విశ్రాంతిగైకొని మాతృదేశమునకు వెళ్లునయమున సర్వసాధికారి ఇతర ఉద్యోగులు రైలుస్టేషను నొద్దకు వచ్చి తగురీతిగ గౌరవించిరి.

రైల్వేబోర్డునందు చాలకాలమునండి పనిచేయుచున్న నిర్మలచంద్ర హల్దారుగారు జ్వరపీడితులై కొద్దిదినముల క్రిందట క్రిత్తికపై నారని తెలియ జేయుటకు చింతింపబడుచున్నాడు.

ప్రకృతతత్వ వర్ణములవలన విషజ్వరము చాలామట్టుకు సిన్హులో తగ్గినదనియే చెప్పవచ్చును.

జలందరుకు కమిషనరుగా వెళ్లుచున్న కర్నూ బర్డను గారిస్థానే మిల్లరుగారు నియోజింపబడిరి. వారు మొన్న జార్జీ పుచ్చుకొనిరి. (తండ్రివారా).

స్థానిక వార్తలు

యావద్భారత విశానగర వణిజ్యహాసభ:— వచ్చేడి డిసెంబరు 28, 29, 30 తేదీలలో గుజరాతునందలి విశానగరమున సాలిసిటర్ గిరిధరలాల్ హరిలాల్, బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. గారి యధ్యక్షతక్రింద పూర్వోక్త హాసభ సమావేశమగును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:— యుద్ధవిరామ గౌరవాధుగా మైలాపూరు సంగీతసభవారి యాజమాన్యము క్రింద మైలాపూరు బాలికావిద్యాలయమునందు, బ్రహ్మక్రి సంధికోణం పంచాపకేశాస్త్రిలవారు ఈ నెల 24, 30 తేదీల బయటెల 1-వ తేదీల సాయంకాలములందు వారికథాకాల జేపము జరపుదురు.

విద్యార్థిసభవారి ఆతిథ్యము:— చెన్నపురి విద్యార్థిసభవారు రేపుడయము 8 గంటలకు గోక్షే మందిరమునందు స్నాతకుల కాలిధ్యమిత్తురు. మదనపల్లి జాతీయకలాకలాధిపతులు జేమ్సుకజిమ్మగారు స్నాతకులకు హితోపదేశము చేయదురు. స్నాతకు లందరు పట్టపరిక్షాదుస్తులతో ఆతిథ్యమునకు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

దత్తమండలముల ఆతిథ్యము:— దత్తమండలముల సభవారు రేపు శనివారమునాడు సాయంకాలము దత్తమండలములనుండి వచ్చిన స్నాతకులకుగోవిందప్ప నాయకవీధి 214-వ నెంబరుగల సల్లా గురుస్వామి పెట్టిహాలులో ఆతిథ్యమిచ్చెదరు. మానసియులగు శిరగావుపంతులుగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

లక్ష్మీవిలాససభ:— హిందూలక్ష్మీవిలాస సభవారి తిరునల్లికేశాభివారు మొన్న మంగళవారమునాడు శ్రీమతి లక్ష్మీ అమ్మల్ గారి యాజమాన్యము క్రింద నౌకసభ చేసి కాసనసభలలో శ్రీశ్రీలను పురుషులలో సమానముగా సభ్యతాస్వాతంత్ర్యముల ప్రాంచెస్ కమిటీవారిసంగ గోరుచు నౌక తీర్మానమును చేసిరి.

ఒక సార్వజనికసభ:— ప్రొవిన్షియల్ కాంగ్రెసు కమిటీ మహాజనసభ హామూరులు తీగుల యాజమాన్యము క్రింద 28-వ తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు గోక్షే హాలులో గా. రావుపమద్దరు బి. ఎన్. కర్మగారి యధ్యక్షత క్రిందనౌక సార్వజనికసభ సమావేశమై బ్రిటీషు విజయోత్సవమును గావించి హైందవ యోధులకు కృతజ్ఞతాభి వాదము లర్పింపబడును.

ఆంధ్రస్నాతకుల కాలిధ్యము:— ఆంధ్రసంఘమువారు రేపుసాయంకాలము నాలుగుగంటలకు బ్రాడ్వేలో నున్న ఆంధ్రసభామందిరమునందు, ఆంధ్రస్నాతకులకు ఆతిథ్య మొసంగుదురు. సి. జనరాజరాజు ఎం. ఏ. గారుస్నాతకులకు హితోపదేశము చేసెదరు. మానసియులగు ఆమంచర్ల నుబ్బుకృష్ణారావుపంతులుగారు అగ్రాసాధికత్యము వహింతురు. సంఘమువారి ఆతిథ్యమునకు ఆంధ్రులందరు విచ్చేయప్రార్థితులు.

యుద్ధ విజయోత్సవము.

చెన్నపురి

పిల్లకాయల సంతోషము.

యుద్ధవిరామసందర్భమున నగరములోని సి నెమెలో గ్రాపుకం పెనీల వారందరు గత శుక్రవారమునాడు పాఠశాలలలో చదువుకొనుచున్న ఆరువేలమంది విద్యార్థులకు అత్యద్భుత చిత్రపటములను చూపించిరి. గొంటి కౌపును సీ నెమెల అధికారులు మ. రా. రా శ్రీ రఘుపతి వెంకయ్యనాయుడుగారు బాలురకు తినుబండారములను బంచివెట్టి సంతృప్తిపరచిరి. నిన్న ప్రాథమిక పాఠశాలలలో చదువుకొనుచున్న 30, 000 మంది కుట్టవాండ్రకు, విద్యార్థాభివృద్ధికులు కల్లగాముగారి యాజమాన్యమున మిళాయిలు ఉచితముగా బంచివెట్టబడినవి. రాజురాణీల ఛాయాపటములు బహుమతిగా నీయబడినవని యుద్ధవిరామోత్సవసంఘ కార్యదర్శులు చార్లెసు దొల్లేగారు నేడు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

విరోధాజ్యపరివర్తనము

(రైతు నిజస్థి)

ఇంగ్లండు

సార్వభౌమునకు సన్మానపత్రము

లండను, నవంబరు 18:— లాయకు జార్జి గారికి కొంచె మస్వల్పతగానందుటచే పార్లమెంటు ప్రజలసభలో బోనర్ల గారి తీర్మానమును సమర్థించిరి. విజయసంబంధమున సార్వభౌమునకు సన్మానపత్రమును కొంతగానొరచెను. ఈ తీర్మానమున రామందరు సంగీకరింతురని నేను నమ్మెదను. (హర్షము) ప్రపంచమంతయు దారుణ సమరమున మునిగియుండగా తాత్కాలిక విరామసంధిపత్రమున సంకేతములు చేయబడుటచే చాలమేలు కలిగినది. మనకు గొప్పవిజయము కలిగినది గాని మనము చేయవలసినవిన్ను త్యాగము గూడ కన్పింపలేదు. సామ్రాజ్యమునందం తటను విజయవార్త స్త్రీలకును బంధుజనమునకును దుఃఖాతు మిలితముగ నేయుండదు. సమరమునకేగిన బంధుజనులలో కొందరు మరల కానరాకైరి. (సానుభూతిహర్షము). యూరోపుజేతమునం దంతటను విప్లవ మధికముగ నున్నది. ఆయినను మనకు భావిస్థితి చాలశుభకర్మకరముగ నేయుండగలదని ఆశించెదము. (హర్షము). మన ప్రతిష్ఠాపనముల కన్నిటికిని ప్రజలసమ్మతియే మూలాధారముగా నున్నది. అట్టి మూలాధారములేక రాజులపైననే ఆధారపడిన ప్రతిష్ఠాపనము లేనియును స్థిరములుకాజాలవు. మనసామ్రాజ్యైక్యమునకు సార్వభౌమత్వములస్థానము. ఆమూలబంధమువలననే సామ్రాజ్య మైక్యముతో నీచునో సమరమును సాగింపగలిగినది. బ్రిటిషు సింహాసనము నధిష్ఠించిన వారు నుగుణభవ లగుటచే సింహాసన స్థైర్య ములిశయించినది. (హర్షము). యుద్ధారంభమునుండియు రాజదంపతులు చూపినంత శ్రద్ధవరకు తమరనుచూపియుండలేదు. (హర్షము). యూరోపునందు రాజులందరు చిక్కియుగ రాజ్యధూరు లగుచుండగ మనరాజుగారు నిర్భయముగ మెంటుంగ లండను నగరవిధుల సంపరించుచున్నారు. రాజు కలబడినంతనే పృజలత్యైక్యహర్షమును వెల్లువెత్తుచున్నారు. ఇతరదేశముల రాజులు దైవికమగు హక్కునై సాధారణుడిగాన వారి ఆధారము నిరాధారమైనది. మనరాజు పదవికి ప్రజల ఆహ్వాదమే మూలాధార మగుటచే నతని పదవి పురిబలాధారమను స్థితిమైనది. (హర్షము). అని బోనర్లగారు నుడివిరి.

ఆస్పిక్తుగారు.

ఈ నాలుగు వత్సరముల చరిత్రమును వ్రాయబడినచో నది ఆపూర్వచరిత్రమేయగును. నిరుపమాన సాహస ధైర్య ధైర్యములు పదితమైనవి. ప్రపంచము జనశూన్యమైనది. నిశ్చలములని లెలంపబడిన నరంతుక సామ్రాజ్యములు మంటగలిగినవి. అంతయును మారిపోయినది. ఈశుభక్షేత్రమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము వారు చాల పనిచేసిరి. మనరాజుగారు ఘనకార్యములను కావించిరి. ఇతరరాజుల సింహాసనములకు పాదములు దుర్బలములు బ్రిటిషు సింహాసనము నుద్ధిరమగు పుణ్యాభిమానమును నుపాధిపై నిలబెట్టుచున్నది. మరయు రాజదంపతులయుత్తమచరిత్రను ప్రశంసాపాత్రముగ నున్నది. ప్రజలు రాజును నేనించుటలేదు. రాజకుటుంబమువారికిని ప్రజాదేశమును ధర్మమునువారు నిత్యైక్యముగ విశదపరచిరి. (హర్షము). ప్రజాభివృద్ధిగ్రహించి సానుభూతితోను శ్రద్ధతోను మెలంగిననే గాని ఈ కాలమున రాజ్యములు నిలవబడుట దుర్బలమని ఆస్పిక్తుగారు నుడివిరి. రాజుగారికి సన్మాన పత్రమును సంగీకరింతురని తీర్మాన ముమోదించబడినది.

రాజుగారికి అధీనపదవిపత్రములు సమర్పించుట.

లండను, నవంబరు 19:— ప్రభువులసభ ప్రక్కను బాగుగా నిలకరింపబడిన గొప్ప మందిరమునందు రాజుగారు పార్లమెంటు రెండు సభల సభ్యులను, అధినివేశ భరతవర్ష ప్రతినిధులను గలసికొని తాత్కాలిక సంధి జరిగినందునకు అభినందించుచు వారొసంగిన సన్మానపత్రములకు ప్రత్యుత్తరముగా చారిత్రాపాముఖ్య మగు మహోపన్యాసమును గానించిరి. సభాప్రముఖులు ఆతిసాధారణనిధమున జరిగెను. అధికారిచిహ్నములకు లగు చాన్సలరు ప్రభువు వెనుక ప్రభువర్గ మంతయును వరుసగ మండిరి. ప్రవేశించెను. వారి యంతరము ప్రజాప్రతినిధిసభవారు అధికారిచిహ్నములకు లగు తమ ఆధ్యక్షు (స్పీకర్) ననుసరించి సభా

మందిరము బ్రవేశించిరి ఇంతలో అధినివేశ భరతవర్ష ప్రతినిధులు రాజవర్గమువారి గ్యాలరీకి ప్రక్క సమర్పబడిన సీతమునై గూర్చుండిరి. గ్యాలరీకి ముందుచేరుననే ఒక వేదికపై రాజదంపతులకును రాజకుటుంబమువారికిని ఉచితా సనము లమర్పబడినది. రాజవర్గమున, ఆలెక్జాండ్రా రాజీయు మేరీ రాజకుమారియు యువరాజులుండిరి. రాజప్రభువులు సభలోనికి వచ్చుటతోడనే సభలోనివారందఱును లేచినిలుచుండిరి. చాన్సలరు ప్రభువును, ప్రజాప్రతినిధిసభాధ్యక్షుడును తమ అభినందునపత్రములను సమర్పించిరి. అంతట రాజుగారు (ఉన్ని కోటు ధరించియుండిరి) గంభీరస్వరముతో ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. అనంతరము రాజవర్గమువారు ఉత్తనమేమియు లేక వెడలిపోయిరి. ప్రభు వర్గమువారును ప్రజాప్రతినిధులును తమ తమ గృహముల కరిగిరి. ప్రధానమంత్రి గారికి జబ్బుగా నుండుటచే వారు సభకు రాలేరు. ఆస్పిక్తుగారును బోనర్లగారును ప్రజాప్రతినిధి సభాధ్యక్షునివెనుక కలసి నడిచిరి. అధినివేశ భారత ప్రతినిధులందు బోర్డెను, కూక్, ఫాస్టరు, కెంపు, హ్యూగ్సు, ఫీవర్, స్కట్టున్, స్క్రీనరు, మేజరు జనరలు వాల్లే, తల్ప నెంటు కర్నలు క్రెస్వెలు, మాం ఘేగు, విలింగటౌక్, భరతవర్ష విషయసంఘసభ్యులు, భరతవర్ష ప్రతినిధులు నుండిరి.

క్రొత్త యెన్నికలు

ఆస్పిక్తుగారి ఆక్షేపణ

లండను, నవంబరు 19:— ఆస్పిక్తుగారు లండనులో తమ ఉద్యమము నారంభించుచు క్రొత్తఎన్నికలు కచ్చకరములనియు, అవి ప్రస్తుతము జరుగుట తప్పనియు బలముగ ఆక్షేపించిరి. యుద్ధరంగమునన్న సైనికులు తమ సమ్మతుల మెసగుటకు వీలులేదు. తాము విభజనపక్షమువారమనియు, విభజన ప్రభుత్వ పునస్సంఘటనము విషయపు సమస్యలను ప్రజాపక్షమున పరిష్కరింప బ్రయత్నించు ఏ ప్రభుత్వమున కైనను తాము తోడ్పడదమనియు ఆస్పిక్తుగారు చెప్పిరి. ఆస్పిక్తుగారు ఆసింధుధన రక్షకపద్ధతి నామోదించి అందుమూలముననే సంయోగబలము ననుభవించితిమని చెప్పిరి. విరివిసమస్య విషయమున స్వల్పసంఖ్యాకుల భావములను ఎట్లో దొంగిలించుగు విధమున పరిష్కరించుటకు ఆస్పిక్తుగారు అనుకూలముగా నున్నారు.

పార్లమెంటులోని చర్చ.

హంపమైరు క్రూసరు.

లండను, నవంబరు 18:— హంపమైరు క్రూసరును తేల్చుటకుగాని పరిక్షించుటకుగాని సాధ్యపడలేదు. మందుగనికి తగిలి ఆ నాక బిలిపోయినది. విచారణచేసిన అధికారుల నివేదికమున దొరతనమువారు ప్రకటింపదలచుకొనలేదని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో మెకనసురాగారు నుడివిరి.

బ్రిటిషు రహస్యదేశములు

రహస్యప్రజలకు బోల్చి విజ్ఞులవై సాగ్రహము కలుగలేదుటయే ప్రధానమగునని అందులకు మనము సమరమునకు సమకట్టరాదని పానోస్కోగారు నుడివిరి. వాగ్దానములు చేయు వీలులేదు గాని ఈ మహాసమరము ముగిసిన తరుణమున మేము దురల యుద్ధమునకు సంసిద్ధులము కాగోరము. బోల్చి నిట్లు మనదేశమునట్ట చేయుచున్న చర్యలు సైనిక వినియోగాకర్మకరము కలిగించుచున్న వనుటకు మాత్రము సంశయము లేదు. అయినను మేము తొందరపడమని రాబర్టు సెసిలు ప్రభువు నుడివెను.

బ్రిటను టర్క్సు.

ఆక్స్ఫోర్డువారికి వెంటనే ఆహారపధాధముల నందజేయుటకు సైనికాధికారులు ప్రయత్నించు చున్నారు. టర్క్సునిగూర్చి నిరంతరశ్రద్ధయులగు దుష్టమతులను కనిపింతు నోపిలువండి వెడలించెదము. అట్టివారి ఆధికత్వము రూపుమావెదము. డార్జి నెల్సు బాస్సుగులలో సంపూర్ణ స్వేచ్ఛవీర్పడగలదు. పాలిజాతులవారిని పరిపాలించుటకు తురుష్కులను మధ్యని సంపూర్ణముగా స్పష్టమైనది. కాన పాలితదేశముల వారికి స్వాతంత్ర్యమును సంఘటించుటకు దొరతనము వారు ప్రయత్నించు చున్నారని రాబర్టు సెసిలు ప్రభువు నుడివెను.

సంధి మరతులు.

యుద్ధవ్యయమును ఇతరవస్తుపరిహారమును జర్మనులవలన రాబట్టిన మను సంగతిని నిర్ధారణగా తెలుపలేదని (క్రాఫ్టు గారడిగిరి. ఆ విషయమునుగూర్చి యిప్పుడేమియును తెలుపవీలులేదు. దానిని పరిష్కరించు స్వాతంత్ర్యమును దొరతనమువారికే యొసగవలెనని బోనర్లగారు నుడివిరి. సంధిసభకు ప్రతినిధులను నియమించుటకు ముందు సభవారి ఆభిప్రాయమును తెలుపుట కనకాళ మొసంగెదరా యని సర్ రిచర్డు కూపరు గారడిగిరి. వీలులేదని బోనర్లగారు నుడివిరి.

సేనాసంస్థము

లండను, నవంబరు 19:— పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధి సభలో మెక్స్ఫోర్డుగారు నడుపుచు యుద్ధమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్య జననవ్వు 80,50000 కలిగెననియు, ఇందు 580000 మంది మరణించి రనియు చెప్పిరి.

బ్రిటిషునవ్వుముల వివరములు.

లండను, నవంబరు 19:— ప్రజాప్రతినిధి సభలో మెక్స్ఫోర్డుగారు ఇట్లు ప్రకటించిరి: అన్నియుద్ధరంగములందును నవంబరు 10-వ తేదీ వఱకు (విమానవర్గముతప్ప) 8050000 మంది బ్రిటిషు సైనికులకు నవ్వుముగలిగెను. (ఇందు అధినివేశభరతవర్ష సైనికులును చేరియున్నారు.) వీరిలో 142684 మంది సైనికోద్యోగులు, 2900000 మంది సైనికులు, 82769 మంది సైనికోద్యోగులు, 526848 మంది సైనికులును హతులైరి. ప్రాన్సు నందు 126700 మంది సైనికోద్యోగులకును 2598000 మంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను. ఇందు 82800 మంది సైనికాధికారులును 527000 మంది సైనికులును హతులైరి. డార్జి నెల్సునందు 5000 మంది సైనికాధికారులకును 115000 మంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను. ఇందు 1800 మంది సైనికాధికారులును, 82 వేలమంది సైనికులును హతులైరి. సెర్బియా కాయందు 1200 మంది సైనికోద్యోగులును 26 వేలమంది సైనికులును నవ్వుమెరి. మెసపొటేమియా కాయందు 4800 మంది సైనికాధికారులకును, 98 వేలమంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను. ఈజిప్టునందు 86 వేలమంది సైనికాధికారులకును 54 వేల మంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను. తూర్పు ఆఫ్రికాయందు 900 మంది సైనికోద్యోగులకును 17 వేల మంది సైనికులకును నవ్వుము గలిగెను.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము

లండను, నవంబరు 19:— అక్టోబరు మాసమున బ్రిటిషువర్తక నాకలు 84 వేల టన్నులుగలవి నవ్వుమయ్యెనని ఎడ్వై రాట్టివారు ప్రకటించిరి. మిత్రమండలి తటస్థదేశ నాకలు 88 వేల టన్నులు గలవి నవ్వుమయ్యెను. ఆంగ్లదేశమునందే ఇతరదేశములకు చేసిననాకల సంఖ్య (ఉత్తరసముద్రమున గాక) 500 టన్ను లెక్కువయ్యెను. అక్టోబరునందు సాకావ్యాపారము 7500000 టన్ను లధిక మయ్యెను.

నాక ముంచబడుట

లండను, నవంబరు 19:— గనులను తీసివేయు నాక “అస్కంటు” అనబడునది నవంబరు 20 వ (?) తేదీని ఇంగ్లండు ఈశాన్యతీరమున టూల్స్డో చేరుబడి ముంచబడినది. 53 మంది నావికులు కనుబడుట లేదు.

సేనలను తీసివేయుట.

లండను, నవంబరు 19:— వారిక్రామిక పునర్నిర్మాణమున కవసరమగు కొన్ని సేనాభాగములను తప్పు తక్కినవాని ప్రస్తుతస్థితుల ననుసరించి తీసివేయుట వీలు కాదని యుద్ధకార్యాలయమువారు తెలుపుచున్నారు.

నావాస్కోషియాకాయందు తుపాను

హాలిఫాక్సు, నవంబరు 20:— గత వారమునందు ఒక పెద్ద తుపాను నావాస్కోషియాకాయందు గలిగి నాకలకు విశేష నష్టము గలిగినది.

కెంబ్రేలో నదివరద

కెంబ్రే, నవంబరు 20:— నిన్నటిరాత్రి నెంటు లాకె మునదిపై సముద్రపు పోటువలన వరదవచ్చి కెంబ్రేకును మూడునదులకును నడుమనున్న నాకలకును, గ్రామములకును, పురములకును విశేషనష్టము గలిగించెను. బాటిస్కో అను గ్రామము కొంతవఱకు నీటిలో ముంచబడినది. అది ఇప్పుడు తిగులబడుచున్నది.

ఫ్రాన్సు

పరాసు ప్రకటనము

లండను, నవంబరు 20:— పరాసు ప్రకటనమునం దిట్లు చెప్పబడినది:— ప్రజలు విశేషాత్సాహమున ప్రదర్శనమును గావించుచుండ, మనపురోగమును ఇంకను సాగుచున్నది. శత్రువు వదలిపెట్టిపోయిన సామగ్రియును, విముక్తులైన బ్రిటిష్ సరిహద్దులు వృద్ధియగుచున్నది.

జనరలు పిటేయినుగారు

పారిసు, నవంబరు 19:— జనరలు పిటేయినుగారిని ఫ్రాన్సుమార్గ లగా నియమించిరి.

మెట్టు ప్రవేశము.

పారిసు, నవంబరు 19:— జనరలు పిటేయినుగారు 10-వ పరాసు సేనతో నేటిదినము మెట్టుపురమును ప్రవేశించిరి. ప్రజలత్యంతాహమును ప్రకటించిరి.

ఫ్రైదీలనుగా పట్టుకొనిన బ్రిటిషువారిని జర్మనులు నిరాదరించుట

లండను, నవంబరు 19:— ప్రతిదినమును జేలకొలదిమంది జర్మనీలో ఫ్రైదీలుగానున్న బ్రిటిషువారు ఫ్రాన్సు దేశమునకు వచ్చుచున్నారు. వారు చివరిపేరికలను గలిగి కిల్లాన శిష్టులై చాలదుర్దయుడున్నారు. రైసు ప్రాంతమున పర్యటమున్నగు శిబిరములలో నిష్పందింపబడినవారిని జర్మనులు వదలిమీదారి మీదు చూచుకొనుచున్నారు. వీరందరును మార్చి నెలలో పట్టుబడినవారు. వారు 50,60 మైళ్ళు కాలినడకన నడచివచ్చిరి. వారి కొక్క కడియన్ను మైన జర్మను లింత్యలేదు. వారి దగ్గర గవ్వయైన లేదు. వారి జోళ్ళు అరిగి చిదిగిపోయి యుండెను. మేజోళ్ళు లేనేలేవు. నూరేసినుండి ఒక్కొక్క గుదిగా నుద్యోగులలో గూడ వారు నడచి వచ్చిరి. చలి మిక్కిలుముగా నున్నది. చాలమంది వారిలో నడువలేక ప్రాణములను వదిలిరి. ఈ రీతిగా హతశేషులు పరాసు పక్షిని సమీపించగా యుద్ధస్థితికి చిరపరిచితు లగు పరాసువారికి గూడ వారి ఆకృతులు చాల అక్కజమును కలిగించెను. జర్మనులు కావలెనయే బ్రిటిషువారి సభికముగ బాధించినట్లు నిశ్చయము. జర్మనీ లో వై దీ ల శి బి ర ము ల లో జర్మనులు బ్రిటిషు వారి సభిక ముగా బాధించి రని ఫ్రైదీలగు తక్కినదేశముల వారందరును నుడిచిరి. బ్రిటిషువారుగూడయే వారు చేసిన మహాపరాధము. వుక్కలు గాడిదలు అననవియే జర్మనులు నిత్యమును బ్రిటిషువారిని పిలుచు పేరులు. తిన్నలు గుడ్డులు తుపాకి మడమలపట్టును నిత్యబహుమతులు. ఆకలిచేతను రక్తగ్రహణిచేతను లేవలేక పడిపోయిన వారిని జర్మనులు లేచువరకును చాచుకొట్టెదరు. వారాదెబ్బలు తినలేక లేచిపెట్టి పనిచేయబోయి ప్రాణముల నచటవదలుచుండిరిని వచ్చినవారు చాలమంది చెప్పిరి. వైద్య కాలలలోనికి రానీయక పోవుటవలన చాలమంది గుడిసెలలో నే చనిపోయిరి. వారిని శ్మశానమునకు తీసికొని పోవుచుండగా జర్మను సైనికులు పండ్లిగిలిం చుచు చూచుచుండువారు. గ్రహణిచే బాధపడువా రాబాధకు తాళలేక ఆరుబయటకు ప్రాకులాడుకొని పోయి ఆచట ప్రాణములను వదులుచుండిరి. జర్మనుభటు లట్లు బాధపడి ప్రజలు మృతి వొందుచుండిన నియమకై కనికరము చూపువారు గారు. ఇట్టి ఘాతుకక్రియలకు పరిహారమును రాబట్టుటకు బ్రిటిషుదేశమునకు శక్తి కలదని హెచ్చు చెప్పుచున్నాము మున్నగు కెయిడరు సాంఘికవాదులకు మనము తెలియజేయుట అత్యవసరమని పరాసు శిబిరమునుండి ప్రత్యేక విశేషుడు తెలిపెను.

అల్బాను లొరై నలో పరాసువారు ప్రవేశించుట.

పారిసు, నవంబరు 18:— పరాసు సేనలు అల్బాను లొరై నలో ప్రవేశించగనే పారు లధికారాహముతో స్వాగత మొసగిరి. నలుగురు జర్మను ఉద్యోగులు నామభాగము పట్టణమును స్వాధీనము చేసిరి. పిమ్మట మొరాకో సేన జనరలు డాన్లసుగారి యాజమాన్యమున చాలూనలిస్సులో ప్రవేశించెను. జనరలు పార్మెంటుగారు మలుహానుకు వచ్చినంతవే పారు లధికారాహమును వెల్లడించినని హాళికు సంఘమువారు తెలిసిరి. బెల్జియందద్ద నుండి స్విట్జర్లందువరకును పరాసు వారన్నిచోట్లను సరిహద్దులు దాటిరి. క్రేన్లు, గ్రానలూటీ

మెట్టు కాల్యా, నునప్పరు, అల్పక్రిటలను చేరిరి. అన్నిపట్టణములందు గ్రామములందును పరాసు తెత్తబడినవి.

పారిసులో సత్సవము.

17 వ తేదీని అల్బాను లొరై నును పరాసువారు వశపరుచుకొనినందులకు పారిసు నగర నానులు ఘాపిన యుత్సాహమును వర్ణింప నలవిగాదు. 1 1/2 లక్షల మంది ప్రజలు నగర మార్గములం దూరేగిరి. 1870-వ సంవత్సరమున పోరినయోధులు ప్రాముఖ్యమును బడసిరి. మిత్రమండలి అన్ని దేశముల యోధులును ఉపచార కాది సాహాయకులును వచ్చిరి. అల్బాను లొరై ను ప్రతినిధులును మేయరు ఫ్యూబోగమేరం దుండరి.

వైసి డెంటు పయస్కెరుగారు

రజరంగమున పోరివీర్యశక్తి నొరిగిన యోధులను సానుభూతితో స్మరించి విజయములై ఉత్సవమున పాల్గొనిన సేనలను పయస్కెరు గారభించించిరి. పిమ్మట వారందరును నోటరుడేను కేగిరి ఆచట జాతీయగీతములు పాడబడినవి.

అమెరికా

విల్మనుగారు- సంధి

వాషింగ్టను, నవంబరు 19:— అధికారులచే ఇట్లు ప్రకటించబడినది:— విల్మనుగారు సంధివిషయమున ప్రధానవిశేషముల చర్చయందు పాల్గొనబడిరి. ఆవిషయములను వాటితో యోచించుట అత్యవశ్యకము. విల్మనుగారిలో గూడ యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రతినిధులుగ కెల్లబోవునాగును వెళ్ళుచు విల్మనుగారు సంధి సభ అభివృద్ధి అక్కడ ఉండదని భావించబడుచున్నది.

విల్మనుగారి ప్రయాణము.

వాషింగ్టను, నవంబరు 19:— విల్మనుగారు డిసెంబరు 2-వ తేదీని కాంగ్రెసు తెరఫుచిన వెనుక పోకినుకు వెళ్ళుచురు.

అమెరికా జర్మను పక్షోద్వేషము.

వాషింగ్టను, నవంబరు 19:— యునైటెడ్ స్టేట్సు నందు సంధిపందర్శనకు నేవిధముననైన మార్పు గలిగించుటకు జర్మను పక్షోద్వేషము ప్రారంభింపబడిన దనుటకు అనేకనిదర్శనములు గలవు. యుద్ధకాలమునందు జర్మనీ సర్వసమలను మణచిపోవుట్లు చేయుటకు సర్వవిధ ప్రయత్నములు జరిపబడుచున్నవి. తాత్కాలికసంధి ఏర్పడిన యనంతరము యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారు కొందఱు జర్మనులను నిష్పంధానావస్థయన నుంచిరి. ప్రపంచపు వివిధభాగములందున్న జర్మను ప్రతినిధులు మిత్రమండలియెడలను యునైటెడ్ స్టేట్సు నెడలను వైరమును ప్రోత్సహించుటకు ఇప్పటికిని ప్రయత్నించుచున్నారు. మెక్సికో నగరమున నున్న జర్మను మంత్రి ఎక్వార్డు అనునతడు మెక్సికోకు యునైటెడ్ స్టేట్సుకును వైరమును గలిగించుటకు సర్వవిధ ప్రయత్నముల జేయుచు అధాధికార మెక్సికను వార్తాపత్రికయందు ఆసందర్భ ప్రకటనములను గావించుచున్నారు.

ప్రధానమంత్రి ప్రత్యభివందనము.

లండను, నవంబరు 19:— ప్రధానమంత్రి ఈక్రింది విధమున విల్మనుగారికి తలతి నిచ్చిరి:— ఈ స్నేహపూరితము దయాకరము నగు సంక్షేమన కనేకసరుస్కారములు. ఆంతర్జాతీయ విషయ పునర్నిర్మాణము విషయమున మన రెండు దేశముల ఆదర్శము ఏకనిధముగ నున్నది. సంధి మహాసభ యందు లోకమున కాంతిని స్వాతంత్ర్యమును, ప్రపంచమున నంతటను ప్రజానిశ్చయక్రపరిపాలనమును వృద్ధిపఱచు విషయమున మనము కలసి పనిచేయగలమని విశ్వసించుచున్నాను.

పోసెను దాష్ట్రము

కో నెక్ హేగను, నవంబరు 19:— పోలిసు సేనలు పోనెక్ అనుభూమును ఆరాష్ట్రమును అక్రమించుకొనిరి. ఆచట పోలిసుసోవియట్లు పరిపాలనావ్యవహారములను జరుపుచున్నారని బెర్లిను తలతిజార్త తెలుపుచున్నది.

బెల్జియము

బెల్జియము ఆక్రమణము

లండను, నవంబరు 20:— బెల్జియము ప్రకటనమునం దిట్లు తెల్పబడినది:— ఆంధ్రప్రదేశ్ నగరాక్రమణము పూర్తియైనది. నేటిదినము బయటికొట్టల నాక్రమించుకొనిన సేనలు మిలయన్ను, ఎస్పెయెన్, విల్వర్డ్రు, బ్రస్సులు అనుపురముల నాక్రమించుకొనెను. విశేషాత్సాహముతో ప్రధాననగర ప్రవేశము ముగిసినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రవేశము

ఆంధ్రప్రదేశ్, నవంబరు 19:— నేటిదినము బెల్జియను సేనలు, ప్రజలు విశేషాత్సాహము చూపుచుండ నగరప్రవేశము గావించెను. స్టాన్ అను ప్రదేశమున వారికి స్వాగత మొసంగబడినది.

హాలండు

హాలండుస్థితి

లండను, నవంబరు 19:— హాలండుస్థితి కాంతిమంతముగా నున్నదని విశ్వసనీయులగువారనుండి రూటరుకు తెలియవచ్చినది. పరివర్తనోద్వేగము ఫలప్రదముకాకుండ పోయినని ట్రాయెల్బ్యాగా భంగిరించిరి. రాజుగారియెడ భక్తి విశ్వాసములను జూపు ప్రదర్శనములు నిరంతరము జరుగుచున్నవి.

చీనా

చైనాసంధి

నెకింగు, నవంబరు 19:— చైనావిదేశమంత్రియగు లా హెంగుషియాంగుగారు సంధిసభకు చె నాప్రతినిధుల ఆహ్వానముగ నియమింపబడినది. జపానీయుల ఆక్షేపణవలన ఈయోజనము స్పృహింపకముగా లేదని తలంపబడుచున్నది. డాక్టరు మారిజ్ గారిని ప్రతినిధులలో చేర్చి యుండలేదు కాబోలు.

రుష్యా

జోలైవిక్కుపోరులు.

లండను, నవంబరు 20:— నవంబరు 14-వ తేదీని ఆర్మేంజునుండి ఈక్రింది తంతివార్త వచ్చినది:— బోల్షెవాండ్స్ నా ఆనుస్థానమున బ్రిటిషు అమెరికను స్థానములపై బోల్షెవిక్కులు సర్విన పోరులు వర్ణింపబడుచున్నవి. శత్రువులలో నశకులను ఫిరంగిదళము నాశనముచేసెను. విమానదళములు శత్రువుల ఫిరంగివాళలపై నూటికి బాంబులనువేసెను. పెట్రోగ్రాడునుండి తెచ్చిన నౌకాఫిరంగులు ఈ నౌకలమీద నుంచబడినవి.

జర్మనీ

జర్మను నౌకాదళము

బ్రిటిషుతీరమునకు వెడలుట.

కో నెక్ హేగను, నవంబరు 18:— మిత్రమండలికి వశపఱచుటకున్న జర్మనునౌకాదళములో ప్రధమభాగము అనగా చేయర్, గ్రానర్, కర్ ఫర్స్టు, క్రాక్ సింజ్, విల్ హెల్ము మార్క్ గార్స్ కోనిగ్, ఆల్బర్ట్, కెయిజెన్ అను యుద్ధనౌకలును నెడ్జిజ్, హెట్టి అనుప్రాసరము నవంబరు 17 వ తేదీని కో నౌకాశ్రయమునుండి వెడలెనని బెర్లినునుండి వచ్చిన తంతివార్త తెలుపుచున్నది.

జర్మను నౌకలు వశమగుట

లండను, నవంబరు 19:— జర్మను యుద్ధనౌకలు నవంబరు 21 వ తేదీని బ్రిటిషు తీరమున వశపఱచబడునట్లు ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆంగ్లనౌకాదళమే జర్మను నౌకలను వశపఱచుకొనుటకు ముందు రాజుగారు రేపటిదినము వానిని చూచెదరు.

జర్మనీ-సంధి

ఆంధ్రప్రదేశ్, నవంబరు 19:— జర్మను విదేశమంత్రి సోల్ఫు అనునతడును, స్వదేశమంత్రి ఎర్ బెర్టరు అను నతడును సంధియందు పాల్గొనుటకు నియమింపబడిరిని బెర్లినుతంతివార్త తెలుపుచున్నది.

జర్మను బోల్షెవిక్కులు, నూతనప్రభుత్వము.

కో నెక్ హేగను, నవంబరు 19:— బెర్లిను నూతనాధిపతిగ నియమింపబడిన యతడు సోవియట్లు మహాసభయందు పన్నుసించుచు పరివర్తనవిద్రోహకరోద్వేగము నలంకు భయము లేదనిచెప్పెను. బోల్షెవిక్కు విద్రోహకారులు బెర్లినునగరమును ముసరిములను దోచుకొనుచో నిర్దయతో అణగదొక్కబడుదురు. ప్రజలప్రాణములను ఆస్తులను కాపాడుటకును లీడ్ నెట్ట అనునతడు బెర్లినునందు ఒక శిబిరమున ఆందోళనచేయుచో అతనిని బెర్లినునుండి వెడలగొట్టుటకును వైరికవర్తనమునుండి కొందఱిని విచ్చిలలను నియమించుటకు సోవియట్లు మహాసభ వారు తీర్మానించిరి. ప్రొగ్రెసివు, లిబరల్లులను కక్షలు గల ప్రజాపరిపాలనాసంస్థాపనము గావించబడినది బాకర్వర్షులకు పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

నవంబరు 21 వారమున
సాక్షాత్కరణము.

నేను విశ్వవిద్యాలయమున ప్రధానమున 27 విద్యార్థులకు బాధ్యతను నిర్వహించుచున్నాను. ఇది విశ్వవిద్యాలయపు పట్టభద్రుల కౌన్సిల్ విజ్ఞానమును బ్రవేశమునకు అనుమతియును గ్రహించితిని. ఈ పట్టభద్రులకును చిట్టచుట్టల వారితో నీడేమునను, ఇంగ్లాండు దేశమునను నాడుగల సంస్కారము కల నీ విశ్వవిద్యాలయమున తిరిగి యెక్కడను జ్ఞానమును పరీక్షించునది నాకు దానియేదల గల గౌరవము వృద్ధిచేయుచున్నది. నేటివిద్యమును చర్చించుటకు బాధ్యతను నాకును సంఘమునకు భుగించునది పరిభ్రమభారతీయును, మద్రాసు వాస్తవ్యుడును అగు రామానుజముగారినిగూర్చి యింకా దెలుపవలసియున్నది. ముప్పవత్సరములు నిండి పూర్వము పీఠిక గౌరవ మున్నది. పీఠిక గల గణితశాస్త్ర ప్రావీణ్యమువారు. విజ్ఞానాభివృద్ధికిని స్వల్పజాతుల స్వల్పసమర్థమునకు పోరాడుటకు భారతదేశము సామ్రాజ్యభారభాగములతో నేటివిద్యునున్నదని నిరూపించుట కకకాక మొనరిన రామానుజమును పరిశీలించుటకు నున్నది.

విశ్వవిద్యాలయము భారతదేశ పారిశ్రామికపునర్జీవమున కెట్లుపకరించునో అను విషయమును గూర్చి యుపన్యసింపుదని ఛాన్సెల్లరుగారు నన్ను కోరియుండిరి. పీఠికదేశపరిశ్రమలయెడల అభిమాన మధికము. సంస్కరణములతో గూడ యీ సమస్యను పరిష్కరింపవలెనని శ్రీరాజప్రతినిధిగారి అభిప్రాయము.

భారతదేశ మచిరకాలముననే ఘనముగ రెండుమాన్యులను గాంచుటకు సంసిద్ధముగ నుండవలెను:- (1) దేశపాలనమున భారతీయు లెక్కుడుగ పాల్గొనుట. (2) పీఠిక సమయము పారిశ్రామికాభివృద్ధినిగాంచుట. ఈ రెండింటికిని గాఢమగు సంబంధముగలదు. పీఠిక సామ్రాజ్యము రెండవవిధములగును. ఈ రెండును విజయంతము లగుటకు అనేకులు యత్నములను శిక్షణ మొనంగుటవలసివచ్చును. కార్యనిర్వహణము విశ్వవిద్యాలయములపై నాధారపడియున్నది. సామ్రాజ్య సంయుక్త విధానమున భన, మనవ్యసంపత్తికి నితరులపై నాధారపడియుండక, స్వయంసహాయముమీదనే ఆధారపడియుండవలయును. దేశముతోడనే పారిశ్రామికసంఘమువనను చేయబడినది. ఇందులకు ప్రభుత్వసహాయము మాత్రమేగాక విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులసహాయమును స్వయంసహాయముగూడ అవశ్యము.

మాద్యుక్తములయందు దెలిసి ధైర్యము లున్నను, ఒక విధాన నిర్ణయమున మాత్రము పారిశ్రామిక సంఘమువారెల్లరు నేటివిద్యునున్నది. ఈ విధానము లనేకములు ఉండవచ్చును. కాని ప్రధానమున నుపకరించు నది మాత్రమే చివర విధానమున మేము నిర్ణయించితిమి. ఈ విధానము సామ్రాజ్య రాష్ట్రము ప్రభుత్వమునను, భారతీయులను విరోధియజేయునది, అన్యోన్యసహకారముతో వర్తించుచు, దీనిని కార్యాచరణము గావించుట వలసివచ్చును.

భారతీయులకు పరిపాలనావ్యవస్థలను తగిన స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు ప్రసాదించబడిన రాజ్యాంగసంస్కరణముల విషయము మీరు వినియున్నారను. పరిపాలనావ్యవస్థలను వర్ధిల్లించి వదిలి. వర్ధిల్లించి పీఠిక సామర్థ్యము బాంధవమును శిక్షణించుచుగూడ, యొక రెండు సామర్థ్యము కాజాలరు. అటులే రాజ్య ర్యోర్యోమాణమునందు తగిన సామర్థ్యము జూపునట్టియువకులు మనలో లేనియెడల సంస్కరణముల ఫలముల మన మనుభవించజాలము. కావున మనము విద్యార్థులకు విద్యయే, మనయుద్యమముల కొనసాగించుటకు మార్గదర్శకము కాజాలదు విద్యార్థిజము ఒక వ్యక్తియందు నూతనవికాసమును రగులుకొల్ప గలదు. తగినవిద్య ఈయబడినందులననే, రెండు పురుషాంతరములలో జపానుదేశము ప్రపంచ నాగరికతలో ప్రితివిషయమునను ప్రిధానస్థాన మాకొనించుకొనుచున్నది. జర్మనీవారు తమకు గరపబడినట్టి విద్యాదేవతను సరియైన మార్గముల వాడవలెనని ఒక గొప్ప రాజ్యము నాకొను కావలసివచ్చినది.

మనదేశీయపారిశ్రామికాభివృద్ధి విషయము ఆలోచించవలసినపుడు సయితము పారిశ్రామిక కమిషనువారు విద్యాభిజముల దేశమున నాటుట అత్యవసరమని చెప్పియున్నారు. కూలివారి మొదట ఒక పారిశ్రామిక సంఘాలయాధిపతివలె ఆపారిశ్రామిక విద్యయందు శిక్షితులైన వారు ఉండవలెనని, మన పరిశ్రమ లేనియు నభివృద్ధి బాంధవములు.

ఇట్టి సంస్కరణవిషయములలో విశ్వవిద్యాలయము నిర్వహించవలసిన కార్యము లెన్నియో గలవు. విశ్వవిద్యాలయములే దేశాభివృద్ధికి నాటుపడ బూతుకొనినయెడల, దేశమున గల అయాభావములను ప్రజలకు కావలసిన విద్యాదానము చేయుట అత్యవసరము. ఇటుల చేసినయెడల మనవిశ్వవిద్యాలయము దేశములో నభివృద్ధిచేయుచు విద్యుల వృత్తుల నెన్నిటి నోపునర్జీవముగ చేసి ప్రపంచమున భారతదేశము సయిత

ము సర్వవిషయములలోను ముందంజవేయుచున్నదని లోకమునకు చాటుగలవు. దేశభాగ్యభివృద్ధి కేంద్రము పాటుపడగలవు. ప్రకృతి పుత్రులు విశ్వవిద్యాలయపు కార్యక్రమమును బట్టి చూడ, ఇతరప్రాంతములలోని సంస్థాపనముల కన్నను, ఇంగ్లాండులోని సంస్థల కన్నను చాల నెక్కు పడియున్నదని ఘంటాపథముగ చెప్పవచ్చును. ప్రకృతిము దేశాభివృద్ధి కేంద్రమగు పారిశ్రామికాభివృద్ధికి విశ్వవిద్యాలయములు అన్నియు పాటుపడుచున్నవి. గొప్ప గొప్ప శాస్త్రవేత్తల సాధారణ జీవితమును అటులనే యీ విశ్వవిద్యాలయము సయితము చేసిన దేశమున కత్యవసరములగు అనేక కార్యముల నిర్వహించగలను.

యవకులను పరిశీలించి తిరుగుల నిచ్చు విశ్వవిద్యాలయములు ప్రజాశక్తియే అని నానించుటకు పని చేయజాలని ఎల్లరును నొప్పకొను చున్నారు. ఈ కార్యములను నిర్వహించుటకు ప్రకృతికాలము సరిపడదు. పరిశ్రమలలో ప్రవీణతగాంచి పారిశ్రామిక నాల్గవృద్ధిపరచుటకు సమర్థులగు యవకులను లేయూ చేయుటకు మన విశ్వవిద్యాలయము తక్షణమే పూనుకొనవలయును.

దేశభాగ్యమునకు విద్యాదానము ముఖ్యమైన జీవముగ నుండవలయును. ప్రాథమిక విద్యవలన అగిన సామర్థ్యముతో కూలిపోయితిని ద్రవ్యము సంపాదించుకొనుటకు పాలివాడు చేయుకొనుటకు కార్యకులపనుల విచారణచేయుట తలకొనినవారికి సంపత్తియు కలుగజేయుటకు మాధ్యమికవిద్య వలన పనివాండు తగిన సామర్థ్యము సంపాదించ గలడు. శాస్త్రవిద్యవలన పరిశ్రమల శ్రోత్రోత్త మార్గములమీద నుద్ధరించుటకు మనలో కొందరు కృతార్థులుకాగలరు.

ఈ యావిద్యల గరవిన మనయువకులు కృతార్థులగుటకు కాలము సమయము బాగుగ నున్నది. ప్రకృతియధ్యములకు ఈ దేశమునకు విశేషసమర్థులు దిగుమతిచుటకు కష్టతరము. అట్టి యీ సందర్భమున మనము స్వప్రయత్నిములమీద నాధారపడియున్న చాల కష్టపడగలము. దేశమధోగతిజాల గాగలదు.

కావున మనము ఈ విషయమున పనిచేసినయెడల రాజకీయసంస్కరణములు తమంతట నవియే రాగలవు. పరిపాలనా నిర్వహణమును ఆతిసామర్థ్యముతో చేయుటకు ఆపవచ్చు మనకు శక్తి చాల గలిగియుండగలదు.

పరిశ్రమల విషయమున ప్రకృతిశాస్త్రపరిశోధనపరిశ్రమలను వర్ధిల్లజేయుటకు భరతభండమునగూడ మంచి ఫలితము కలుగునని ఇటీవల కొన్ని వత్సరములనుండి జరుగు పనిబట్టి అందరు సంగీకరింపవలసి యున్నది. వేరూలలో ప్రతిపంజులలో శ్రమింపజేయుట గారి పరిశోధనలను కొత్తకము నాగుచేయుటకు చేరుతుల రి కొట్ల రూపాయ లభికము గాలాభించినవి. ఒక్క చిన్న రాష్ట్రములో కొత్తకము ప్రతిని సాగుచేయుటకుల సంత లాభము కలిగినదని గ్రహించదగును.

ఈ దేశమున క్యరసామును ప్రధానపరిశ్రమ యగుటకు కొద్ది మార్పులతో కొట్టిలాభము కలుగగలదు. ఇండియా దేశమున నెక్కు యకరమున పండు పంటకంటె ఇంగ్లాండుదేశమున నెక్కు యకరమునకు మూడు లెట్లభికమగు పంట పండును. ఇంక కొంత పరిశ్రమచేసి ఇంగ్లాండుదేశమున పండు పంటలో సగము కంటెనే ఇండియా దేశమున పండునట్లు మనము చేసికొని యుద్ధములమున కిచ్చినంత మొత్తము కులభముగ ప్రతి వత్సరమున లభింపగలదు. యుద్ధములమును గూర్చి యీ మధ్య అవసరమగు నాందోళనము జరిపి.

ప్రకృతిశాస్త్రముల నడవజేయుటకుల కలుగుచున్న నష్టమును విధించుటకు నే నీయుదాహరణములను తెలిపితిని. ఇట్లు క్యరసాము నభివృద్ధి బొందించుటతోపాటు అవసరముగ కావలసిన వస్తువులను గూడ నీ దేశమున నభికముగ నిర్మించుట కేర్పాటుచేయవలెను.

బ్రిటిషు నౌకాదళము సంగరక్షించబడిన ఈ 4 వత్సరములలో ఇండియాదేశమునకు చాల ఇబ్బంది కలిగియుండును. పరిశ్రమలకును రైలు బండ్లు తిరుగుటకును గూడ నభ్యంతరము కలిగియుండును. ఏలననిన కావలసిన సామగ్రిల నీ దేశమున నిర్మించుటకు వీలులేదు. కావలసిన రసాయనపదార్థముల నిచటనే చేసికొనవలెను. అసాములు నిచటనే కరగించుకొనవలెను. వస్తునిర్మాణ మిచటనే జరుగవలెను. విద్యుత్తులను లేకుండ ఆనవువులను చేయుటకుగూడ విదేశ పరికరములే కావలసియున్నవి. పరిశ్రమల ఒకతంతివారకు పంపియిలేదు. ఒకటొకటి బండినిగాని ఒకరైలుబండినిగాని నడపవలెనెట్టి ఇప్పుడేదేశమున కలిగియున్నది. ఏకాకరమున నైన ఎన్నడైన ఇంగ్లాండుదేశమునుండి సామగ్రిలు రానివో ఇండియాదేశమున సంతయు స్వంతభూతము కాగలదు. ఈ దేశముననున్న 80 కొట్ల మంది సాక్షిమునకును మనము బాధ్యులమై యున్నాము గాన నీ దేశమున నిట్టిదురవస్థ లేకుండ చేయుటకు ఈ దేశమునందున్న బ్రిటిషువారును దేశీయులును గూడ కలిసి పనిచేయవలెను. ఇదివరకు కేవలము విదేశముల నుండియే రావలసిన చాల సామగ్రిలను గత రెండువత్సరముల నుండియే నీ దేశమున బ్రిటిషువారును దేశీయులును గూడ నిర్మించగలిగియున్నారు. లెక్కలను బట్టిచూడగా యుద్ధము

నకు కావలసిన సామగ్రిలలో 100 కి 60 వంతున దేశీయుల వర్తకసంఘములతో యియ్యబడినట్లు తెలిసింది. ఆ వర్తక సంఘము లిప్పుడు స్థిరపడినవిగాన వస్తునిర్మాణమున చాల పనిచేయగలిగి యుండును.

కాని ఇంకను పరిశ్రమల విషయమున చేయవలసిన దెంతయోగలదు. ఎంతయోపని జరిగినగాని పరిశ్రమలలోగలదు.

అట్లు అత్యవసరముగ ప్రారంభించబడిన పరిశ్రమలను గూర్చి పరిశ్రామిక సంఘమువారు నివేదికయందు దేశ ప్రకరణమును స్పష్టపరుచుచున్నది. ఈ దేశములో నభ్యవృద్ధిపరచుచున్న యును సమృద్ధిగానున్నది. వాని నుపయోగించి వస్తునిర్మాణమును గావించుటకు శిక్షించినవిధములకు ప్రకృతిశాస్త్రవేత్తలు కావలెను.

ఈ దేశమున విద్యార్థులకు పారిశ్రామికవిద్యను నేర్పి వారిని ప్రకృతిశాస్త్ర సాంకేతికముల గావించి వస్తునిర్మాణపరతంత్రుల నొనరించుటయందలి అవశ్యకత నుసాధ్యములకు బాగుగా నాటునట్లు చేయుట అత్యవసరముగ నున్నది.

ప్రకృతిశాస్త్రవేత్తలను వారిని ఆచరణమునకు తేజావలసినవారుగా నీ దేశమున స్వల్పసంఖ్యాకులుగ నే యున్నారు. కానమనమారెడువర్గాలవారితొలిమ్యము నిపుడాలోచింపబడలేదు గాని ముందుగా ప్రకృతిపారిశ్రామిక విద్యయందు విద్యార్థులకు శక్తి అధికమగునట్లు చేయవలెను. పరిశోధనాలయములు విద్యార్థులతో నిండవలెను. అది జరిగినచే గాని కేవల పారిశ్రామికోదేశము లాధికారి గాదు. విదేశ సంఘములు గూడ నుపకరింపవు. ప్రస్తుతము బి. ఏ. ఎం. ఏ. బి. ఎల్. పరిశీలకు చిరువుటకు మిలిమీరి వచ్చు విద్యార్థులకుంటి మేధావులు పారిశ్రామిక విద్యార్థులకులకు మరలవలెను. దీనిని గూర్చిన బాధ్యత విద్యార్థులయందును నుసాధ్యములయందును విశ్వవిద్యాలయములందును దొరతనమునందును గూడ గలదు. పారిశ్రామిక విద్యార్థులందరినీ గుడ్డి వర్తనలన రాదు. కర్మాగారములందు శ్రద్ధతో పరిశోధనల నొనరించుటకుల నేకలుగవలెను.

విద్యార్థులు పారిశ్రామిక నైపుణ్యమును పొందుటకై విద్యార్థులు తమ విద్యాభ్యాసమును పరిపూర్తి చేసికొని నిమిత్తము కర్మాగారమునందలి శిక్షణము ఎంగీకరించుటకు ప్రకృతి మధికమతూహలలై యున్నారు. కొత్తగ సంపాదించుకొనిన రాజకీయభాగ్యతలను సాధకముచేసికొనుటకును విశేషమైన ఆర్థికాభివృద్ధిలన వారిని బలపరచుటకును చాల పనిచేయవలసి యున్నది. పట్టములను పొందినవారు పరిశ్రమలకు నానుటలై పనిచేయవలసి యున్నారు. పాలనావ్యవహార భారమును వారు వహించవలసియుండును.

దేశము భాగ్యరంతిమై దార్శనీయము గావలయునని మీరందరును ప్రయత్నింపవలయును. జాతీయాభివృద్ధికి మన విద్యార్థులు సాహాయ్యకారిగ నుండవలయును గాని వారు ప్రతిబంధకముగ నుండగూడదు. మనము లేనిపోని కోరికలను కోరుట కంటె ప్రజా బాధ్యతను నిర్వహించుటకు సమర్థులము కావలసియుండును నేను మీకు చెప్పదలచుకొనిన యంశముల సారాంశమిది: భరతవత్సము భావిభాగ్యముకై యెదురుచూచుచున్నది. ప్రజలకు కొత్తగ హక్కులను ప్రసాదించుచున్నది. దానినిబట్టి వారి బాధ్యతయు మెచ్చును. పరిశ్రమభివృద్ధికి నాటుపడువారు పాలనాభావము నొనరింపగలవారు ప్రస్తుతమునకు కావలసియున్నారు. పాలనావ్యవహార దక్షిణములందుగ ఆకార్యనిర్వాహణము నందను భావము, శిక్షణము అవసరము. అధునిక పారిశ్రామికవిద్యవాణి అనకు శాస్త్రజ్ఞముగత్తయు.

విశ్వవిద్యాలయములు ప్రయోజనకరముగ నుండవలసి యున్నవో విద్యార్థులు తమదేశమును సామ్రాజ్యమును సామర్థ్యముతో నేవింపగలగునట్లు విద్యార్థులు శిక్షితులగుటకు కావలసిన యేర్పాటులను చేయవలెను.

ముఖ్యమైన పారిశ్రామిక సంస్కరణములను రాజకీయ సంస్కరణములతో జరిపినగాని వాని వలన ప్రయోజనము కలుగదు. విశ్వవిద్యాలయముల తీర్మానమును గ్రహించి విద్యార్థులకు ప్రయోగ పూర్వకమైన శాస్త్రజ్ఞానము కలుగుటకును దేశమునందలియునుకల పదార్థములనుపరిశోధించుటకునుయెక్కువ సౌకర్యములను చేయవలయును. శాస్త్రములందభిరుచి విద్యార్థులకు విద్యాలయములందును కళాశాలలందును కలుగవలయును. కాని పట్ట పరిశీలకులు విపరీతముగ కట్ట పరీక్షా సిద్ధులను తయారుచేయువిద్యాపద్ధతిలోపభూయిష్ట మైయున్నదనిచకమానదు. భారత యువకులునూతనవిద్యార్థులయొక్కముగ పనిచేయునట్లును వారు తమ బాధ్యతను వహించి రాజకీయ సంస్కరణములను బలప్రథముగ చేయునట్లును చూచుచు విద్యావ్యాప్తికి కారణమైనవారి భర్తయు.

The Armistice.

(Reuter's Agency)

America

President's Programme.

LONDON, November 19.
WASHINGTON.—President Wilson goes to Paris shortly after the opening of the Congress on December 2nd.

President Wilson to Take Part.

LONDON, November 18.
WASHINGTON.—It is officially announced that President Wilson proposes to take part in the discussions on the settlement of the main features of the peace treaty concerning which he must necessarily be consulted. The President will be accompanied by delegates sitting as representatives of the United States and it is unlikely that he will remain throughout the entire Conference.

President Wilson's Mission.

Freedom of Seas.

His Absorbing Topic.

LONDON, November 20.
WASHINGTON.—Mr. Wilson contemplates remaining in France until the major portion of the work of the Peace Conference is completed. He is specially interested in the point concerning the freedom of the seas.

Pro-German Propaganda.

Evidences of Resumption.

German Representatives' Activities.

LONDON, November 19.
WASHINGTON.—It is officially stated that there are many evidences of pro-German propaganda being resumed in the United States, designed to influence peace terms. A concerted movement is proceeding with the object of making the nation forget Germany's course during the war. The Government has interned some Germans since the armistice. German representatives in various parts of the world are still actively engaged creating hostility towards the Allies and the United States. Herr Eckhardt the notorious German minister in Mexico City, is again doing his utmost to strain the relations between Mexico and the United States and is publishing misleading articles in a semi-official Mexican newspaper.

The Cost of War.

LONDON, November 20.
WASHINGTON.—The Federal Reserve Board estimates the cost of war to all belligerents up to end of 1918 at Forty Thousand Million Sterling. Indebtedness of the Entente Allies is twenty thousand million and indebtedness of Central Powers nineteen thousand million.

Great Britain

Humble Address to His Majesty.

The King's Reply.

Indian Editors Present in the Royal Gallery

LONDON, November 19.
In the stately Chamber adjoining the House of Lords, the King this afternoon met both Houses of Parliament. Representatives from Dominions, India and other parts of the Empire and delivered an historical speech in reply to addresses from both Houses congratulating His Majesty on the conclusion of the armistice. The proceedings were simple. Peers, headed by the Lord Chancellor with the mace entered the Chamber in procession followed immediately by the House of Commons headed by the Speaker with the mace. Meanwhile representatives from Dominions and India had seated themselves on either side of the Royal Gallery close to the raised dais where chairs were placed for their Majesties and other members of the Royal Family. The moment the Royal Party which included Queen Alexandra, Princess Mary and the Prince of Wales appeared, the whole Assembly rose. The Lord Chancellor and the speaker presented the addresses, then the King, who was wearing a frock coat, made his reply in a strong resolute voice after which the Royal Party left without further ceremony and the Peers and Commons returned to their respective Houses. The Premier was unable to be present owing to illness. Mr. Asquith and Mr. Bonar Law walked side by side behind the speaker. Dominion and Indian Representatives present included Sir Robert Borden, Mr. Cook, Mr. Foster, Mr. Kemp, Mr. Hughes, Mr. Fisher, General Smuts, Mr. Schreiner, Major General Northey, Lieut. Col. F. H. Creswell, Mr. Montagu, Lord Islington. Members of the Council of India and the Indian Editors.

Mr. Lloyd George's Reply to President Wilson.

Peace, Liberty and Democracy all the World Over.

LONDON, November 19.
The Prime Minister has telegraphed to President Wilson:—Heartiest thanks for your cordial and kindly message. I am certain that the ideal of our two countries regarding international reconstruction are fundamentally the same and I feel sure that at the Peace Conference we shall be able to co-operate to promote peace, liberty and democracy all the world over.

Total Casualties of the British Empire.

LONDON, November 19.
In the House of Commons Mr. Macpherson announced that the British Empire's military casualties were 39,50,000 of which number 5,80,000 were killed.

LONDON, November 19.
In the House of the Commons Mr. Macpherson announced that British Military Casualties in all theatres of war to November 11th excluding airforce but including Dominion and Indian troops totalled 3,050,000 of whom 142,634 were Officers and 2,900, men. The killed totalled 32,769 officers and 526,843 men. Total casualties for France was 126,700 Officers and 2,593,000 men of whom 32,800 Officers and 527,000 men killed. Total for Dardanelles was 5000 officers and 115,000 men of whom 1800 officers and 32,000 men were killed. Total for Salonika was 1200 Officers and 26,000 men. Mesopotamia 4300 officers and 93,000 men. Egypt 3600 officers and 54,000 men. East Africa, 900 officers and 17,000 men.

Shipping Returns for October.

LONDON, November 19.
The Admiralty announces that British merchant tonnage losses during October totalled 84,000 gross, while the Allied and neutral combined totalled 93,000 tons. Sailings of steamships exceeding 500 tons gross between the United Kingdom and overseas ports excluding cross-channel traffic exceeded 7,500,000 tons during October.

King Visits Grand Fleet.

LONDON, November 19.
The King will visit the Grand Fleet to-morrow prior to its departure to take over German vessels.

A Minesweeper Torpedoed.

LONDON, November 19.
It is officially announced that the Minesweeper "Ascot" was torpedoed and sunk with all hands on November 20th off the North East coast of England. Fiftythree men are missing.

National Reconstruction.

Mr. Asquith's Attitude.

LONDON, November 19.
Opening his campaign in London Mr. Asquith protested that the election was a calamity and a blunder. The fighting soldiers were unable to vote. He stood as a Liberal but would support any government democratically grappling with the problems of reconstruction. He favoured free trade by which he said we had borne the whole burden of the alliance. He is prepared to agree to meeting in any reasonable way the susceptibilities of the Irish minority.

Demobilisation.

LONDON, November 19.
The War-Office states that the military situation does not admit of the commencement of demobilisation except in limited numbers required for industrial reconstruction.

LONDON, November 20.
The death is announced of General Sir Robert Biddulph

Germany

Measures Against Bolshevik Terrorists.

LONDON, November 19.
The new Commander of Berlin addressing a congress of Soviets said there was no fear of reactionary counter-revolution. The bands of Bolshevik terrorists plundering Berlin and the suburbs would be ruthlessly suppressed. The Congress was resolved to form volunteer guards from the soldiers to protect life and property, also to expel Herr Liebknecht from Berlin if he continued his agitation in the Barracks.

Bourgeois Republic Party Formed.

LONDON, November 19.
The "Vorwaerts" announces the formation of a bourgeois republican party comprising progressives and national liberals.

The German Revolution.

Russian Corn Offer Rejected.

LONDON, November 19.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the Russian Soviet Government has offered Germany corn. The German Government rejected the offer in view of the Allies' promise to supply Germany.

The German Fleet's Refusal to Fight.

Sir Eric Geddes' Statement True.

LONDON, November 18.
The statement of Sir Eric Geddes, regarding the German fleet refusing battle with the British fleet, is confirmed by the "Vorwaerts" in the course of an historic review of the origin of the revolution. The paper says that the Pan-Germans planned a great final naval battle in which Germany was to sacrifice her last ship and eighty thousand men. The fleet actually received orders to put to sea on October 28th and the sailors were told that it was manœuvres, but they intercepted farewell letters from officers to relatives which showed that they were going to battle. The result was that the fleet mutinied and this started the revolution.

German Submarines Surrender to England.

LONDON, November 19.
COPENHAGEN.—A telegram from Berlin says:—The first detachment of Submarines has left Kiel for England. The German Admiralty has announced that ninety four submarines are ready to be surrendered at the rate of twenty daily.

German Fleets Surrender.

First Part Leave's Kiel Harbour.

LONDON, November 18.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that the first part of the German fleet for surrender to the Allies comprising the battleships "Bayern, Rosser, Kurfurst, Kronprinz Wilhelm, Markgraf, Konig Albert" and the "Kaiserin" and the cruisers "Seydlitz" and "Moltke" left Kiel harbour on November 17th.

To Surrender in British Waters.

LONDON, November 19.
It is now arranged that the German warships will surrender in British waters on November 21st.

Arrival of German Fleet.

LONDON, November 12.
The Admiralty description of the naval surrender mission shows that the "Koenigsberg's" arrival at the rendezvous was considerably delayed owing to her varying the course previously indicated by the British Admiralty. One such variation was in order to make a detour about the German minefield which the British had long since swept up. Some anxiety was felt lest the "Koenigsberg" in the mist might attempt to enter the Firth without escort. The "Koenigsberg" flew Admiral Meurer's flag at the top-mast, the German ensign at the peak and the white flag at the main. After the "Koenigsberg" had anchored off Inchkeith on the evening of the 15th, a motor launch cruised in the neighbourhood to prevent communication with the shore.

The conference began in the evening and was resumed at noon next day. Admiral Sir David Beatty was assisted by Admiral Madden, second in command of the Grand Fleet and Vice Admiral Tyrwhitt took part at certain stages. Admiral Meurer was accompanied by four officers. A communique states that it may be taken for granted that the results of the conference satisfied Admiral Beatty's requirements.

LONDON, November 20.
Twenty more submarines will be surrendered on 21st, twenty on 22nd and the balance subsequently.

German Officials Deputed.

LONDON, November 15.
AMSTERDAM.—A message from Berlin states that the Foreign Minister Dr. Solf and the State Secretary Herr Erzberger have been deputed to inaugurate peace negotiations.

Polish Soviet in Posen.

LONDON, November 19.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that Polish troops occupy the town and provinces of Posen and that a Polish Soviet is administering affairs.

German Soviets

Against Summoning Constituent Assembly.

LONDON, November 20.
COPENHAGEN.—The Soviets of Berlin have passed a resolution against summoning the Constituent Assembly and demanding summoning of a General Workmen's and Soldiers' Congress to decide the future of Germany.

Reichstag Abolished.

National Assembly to Meet.

LONDON, November 20.
An official Berlin message says:—The Cabinet has notified the Reichstag that it can no longer assemble as revolution abolished it with the Kaiserdom and Federal Council. Government intends to convoke the National Assembly as speedily as possible.

Hindenburg Supported by the Soviet.

LONDON, November 20.
AMSTERDAM.—The Cassel Soviet in proclaiming its protection of Hindenburg says:—He belongs to the German Nation to which he never stood nearer.

Surrender of 20 U. Boats.

LONDON, November 20.
Rear Admiral Tyrwhitt received the surrender of the first twenty U-Boats from his flagship thirty miles from Harwich about sunrise on the 20th. The Boats are going to Harwich in charge of their own crews.

LONDON, November 20.
PARIS.—Italian and Allied troops occupied Fiume yesterday.

France

War Prisoners Returning.

In Pitiable Condition.

British Prisoners' Cruel Treatment.

LONDON, November 19.
Reuters special correspondent at French headquarters says:—Thousands of war prisoners mostly British are entering France daily. I have never seen human beings in such a state of raggedness, hunger and misery. When the camps at Forbach and elsewhere on the Rhine were broken up the prisoners, mostly captured in the March offensive, were told to clear out and seek the help of their allies. They started out to walk distances of 50 to 60 miles. They were given no food, not even a mouthful of bread and had no money with which to procure any. They were in shameful rage and their footwear consisted either of boots with the soles dropping off or clogs. They had no socks. They left in droves of hundreds in charge of officers. The weather was bitterly cold. Unable to struggle on, many fell out on the roadside and died within a few miles from friends. When the survivors entered the French line the Frenchmen hardened to the horrors of the war were horrified to see men in such a plight. It is beyond doubt that the

British were made to suffer this intentionally. All prisoners, whatever their nationality, agree that the British were worse treated than any others in German prison camps. It would be difficult indeed to overstate the misery of these poor British soldiers whose only fault lay in the fact that they were British. "Swine" and "dog" were the current epithets used in addressing them in the prison camps while kicks and blows with rifle butts were their daily portion. Our men tell of comrades dropping from hunger and dysentery and being beaten with rifles until they got up and went out and died over their work, or men who were refused admission to hospitals being carried out dead from their huts while German sentinels stood by laughing, or men with acute dysentery crawling out at night for relief and dying on the ground under the eyes of indifferent sentries.

The correspondent adds that the imperative need of the moment is to bring home to Herr Ebert and Herr Scheidemann and other Kaiser socialists that Britain has the power to exact retribution for all this evil-doing.

French Enter Alsace-Lorraine. An Enthusiastic Reception.

LONDON, November 18.
PARIS.—The Havas agency states:—The French troops, on making their first entry into the recovered Alsace-Lorraine, were enthusiastically received by the population. The honour of leading the advance fell to the famous Moroccan regiment which, under the command of General Dangan, proceeded towards Chateau Salins. Prior to their entry into Chateau Salins, the town was formally surrendered by four German officers. The French troops found the people hungry but happy. General Hirschauer's entry into Mulhouse was marked by a scene of indescribable enthusiasm.

Frontier Crossed.

The French troops have now crossed the frontier everywhere from Belgium to Switzerland, and have reached Carignan and Gravelotte and the forts of Metz, Colmar, Munster and Altkirch. All the towns and villages are beset.

French Advance Continues.

LONDON, November 20.
The French communique says:—Our advance continues marked by demonstrations of joy on the part of populations. The material abandoned by the enemy is increasing also the number of liberated prisoners.

General Petain, Becomes Marshal of France.

LONDON, November 19.
PARIS.—General Petain has been created a Marshal of France.

General Petain Enters Metz.

LONDON, November 19.
PARIS.—General Petain with the tenth French army entered Metz to-day amid indescribable enthusiasm.

London, November 20.
Reuter's correspondent at Nancy says:—Population of Metz overturned the statues of Emperors William and Frederick and of Prince Frederick Charles.

LONDON, November 20.
Reuter's correspondent at British headquarters says:—The British have advanced 28 miles since Sunday.

Belgium

Occupation of Antwerp Completed.

LONDON, November 19.
The Belgian Communique says:—The occupation of Antwerp is now completed the troops to-day taking possession of the outer forts. Troops have occupied Malines, Eppighen, Vilvorde and Brussels. The capital is now completely occupied amid greatest enthusiasm.

London, November 19.
AMSTERDAM.—The Belgian troops to-day entered Antwerp amid scenes of greatest enthusiasm. A solemn reception took place at the Stadhaus.

King Albert Enters Antwerp.

London, November 20.
King Albert made state entry into Antwerp on the 11th and received an ovation from crowds. There was little sign of damage to the city or suffering among population.

London, November 20.
A telegram from Brussels dated 17th says:—The last of the Germans leaving the city to-day expedited at noon waggons, depot and munitions at three stations simultaneously shaking the city and wrecking numerous houses. Explosions continued during the afternoon and night. Casualties are unknown but a number of dead have been extricated from the debris. Last Germans left between four and seven in the morning and the city awoke to find the walls placarded with a proclamation by the acting Burgomaster Lemoner announcing that the city was purified and exhorting citizens warmly to welcome the Allied troops. Crowds collected and made their way to the Grande Place where Lemoner and Aldermen preceded by trumpeters appeared at the hotel De Ville where the Belgian standard was hoisted. Belgian and Allied flags appeared magically everywhere and shops were decorated. The crowd in reply to Lemoner took the oath never to forget German atrocities. The crowd sang the Belgian and Allied National Anthems and then marched in procession headed by flags of 1830 revolution to Martyrs Square where Lemoner spoke recalling the sacrifices of the heroes of 1830. Subsequently the communal Council met in Hotel De Ville and ceremoniously welcomed the Burgomaster Max. Moving speeches were exchanged. It was amidst popular rejoicing that explosions at stations occurred.

General

Fighting Between Bolshevik and English and American Troops.

London, November 20.
Telegram from Archangel dated November 14th says:—The Associated Press reports that renewed Bolshevik attacks on American and British positions at Talgaondovina have been repulsed. Artillery heaped up piles of enemy dead and our aircraft scored several hits on enemy gunboats on which naval guns from Petrograd were mounted.

Enthusiasm in Paris.

Never before history has Paris witnessed such a scene of enthusiasm as occurred yesterday when the recovery of Alsace-Lorraine was celebrated. A procession, absolutely unprecedented in numbers and enthusiasm formed up and marched through the streets. It is estimated that over 150,000 people took part in the festivities. Every association and society for adding the combatant forces was represented. Veterans of 1870 were prominent and representatives from the Nursing Services of every allied nation were present. Delegations from Alsace-Lorraine headed the procession followed immediately by the Mayors of the redeemed provinces in front of the flower covered statues of the Strasbourg.

Address by President Poincare.

President Poincare delivered an address, paying a reverential tribute to the memory of the heroic dead and thankfully acknowledging the heroic living. An immense crowd afterwards thronged to the Notre Dame, where a solemn "Te Deum" was sung.

Flood Tide in Nova Scotia

LONDON, November 20.
HALIFAX.—A severe storm swept over Nova Scotia last week and caused widespread damage to shipping.

LONDON, November 19.
QUEBEC.—A flood tide swept up the river St. Lawrence last night causing immense destruction to shipping. Villages and towns between Quebec and three rivers. The village of Batiscan was partly submerged. It is now on fire.

Chinese Delegation.

LONDON, November 19.
PEKING.—The Foreign Minister Liao Sheng Hsiang has been nominated head of the Chinese delegation to the Peace Conference. The appointment is considered an unhappy step owing to Japanese opposition. Apparently Doctor Morrison is not included in the delegation.

New Government at Constantinople.

LONDON, November 27.
A telegram to the "Times" from Constantinople says:—Izzet Pasha the Grand Vizier, has resigned and Tewfik Pasha has formed a more Pro-Entente Government. Maby Bey is Foreign Minister. Enver Pasha and Talaat Pasha left on board a German Destroyer the former probably for the Caucasus and the latter for Odessa.

Austria

Hungarian Republic.

LONDON, November 19.
A Budapest message states that a Hungarian republic has been proclaimed.

A Bolshevik Plot in Austria.

London, November 20.
A telegram from Vienna says:—A great communist plot to occupy all public buildings, arrest Cabinet, Ministers and proclaim a Bolshevik Government has been discovered. Hundreds have been arrested including Doctor Paul, Friedlander the Leaders of Communists. The movement was evidently supported by Bolsheviks in Russia.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Calcutta

S. P. Sinha's Secretary.

CALCUTTA, November 20.
Mr. W. R. Gourlay, Private Secretary to the Governor of Bengal left to-night for Bombay "en route" to England to act as Secretary to Sir S. P. Sinha in the peace Conference. Mr. H. R. Wilkinson will officiate as Private Secretary to Lord Ronaldsday in Mr. Gourlay's absence.

Recent Calcutta Disturbances.

Non-Official Committee begins sittings.

CALCUTTA, November 19.
In pursuance of a resolution passed at a conference of some Hindu and Moslem leaders held sometime ago a non-official commission consisting of Mr. L. P. E. Pugh, Barrister-at-Law, Mr. H. D. Bose, Barrister-at-Law, Mr. Abbas Tyabji of Bombay and Mr. C. Vijayaragavachari of Madras, commenced sitting this evening for the purpose of investigating into the recent Calcutta Moslem riots. The Commission under the presidency of Mr. Pugh will sit from day to day for about a week and will examine about two hundred witnesses and then submit their report to the Government.

Bombay

Fodder Scarcity in Bombay. Government Measures.

BOMBAY, November 20.
In view of great shortage of fodder and necessity of arranging for supply of grass to famine areas for the purpose of keeping agricultural cattle alive the Government of Bombay decided to take over a greater part of available supply in principal fodder producing areas with a view to its allotment to such areas according to requirements for sale to cultivators at concessionary rates.

Burma

Dr. P. J. Mehta's Challenge to the Burma Government.

Sir R. Cradock's Meek Submission.

RANGOON, November 20.
Dr. P. J. Mehta on whom an order to leave Burma was served in October but suspended owing to his illness has published a lengthy correspondence between himself and the Local Government. He asked for the reasons for the order and was told that the Government in view of the widespread rumours of anticipated looting thought it expedient to cease his connection with Burma and prevent his communicating with certain classes of the community and if on his leaving hospital he found it advisable to abstain from agitation it might not be necessary to enforce the order. Dr. Mehta replied denying any association with the uneasiness and excitement, claiming to have acted in an open and public manner and asserting that there is much of police persecution. He asked for a public enquiry by impartial persons or a public trial to prove his innocence. He could not believe that it was the intention of local Government to stop all healthy public life. His conscience would not allow him to abandon his life work and if that is what is intended the price demanded to allow him liberty to remain in Burma is too heavy and he cannot pay it. The correspondence closes with a letter from the Chief Secretary dated Monday last in which the suggestion of an open enquiry is declined. Dr. Mehta's assurance that he was not connected with excitement and uneasiness at Rangoon is noted. The suggestion that the enforcement of the order would not be necessary if Dr. Mehta abstained from agitation was with reference to agitation of a kind liable to lead to disturbances and breaches of the peace. The Local Government has no desire or intention to stop all the healthy public life or to interfere with public activities of a lawful and harmless nature.

Punjab

The Punjab Council.

The L.G.'s Speech Conveying Loyal Congratulations to the King.

LAHORE, November 20.
There was a whole day sitting of the Punjab Legislative Council at the Government House to-day. After swearing in of new members, interpellations and some legislative work His Honour moved the following resolution in a brief speech in which he mentioned that the Punjab sent nearly four lakhs of her sons to fight the battle of the King Emperor. That the President and members of this Council on behalf of the people of Punjab desire to convey through H. E. the Viceroy to His Majesty the King Emperor expression of their loyal congratulations on the final triumph of his righteous cause, their profound joy at the complete overthrow of his enemies, their admiration of the heroic sacrifices and brilliant achievements of his armed forces and those of his gallant allies, their gratitude for inclusion of Indian representatives in the approaching peace conference and renewed assurance of their profound and unflinching devotion to his Throne and person. Most of the non-officials spoke enthusiastically in support of the resolution which was carried by acclamation the entire council standing. His Honour then made a short speech explaining the attitude of the Government with regard to discussions. His Honour stated that the Vice President would preside at the discussion and only secretaries would remain to help the non-official members, but would not take part in the discussion. His Honour sympathised with the laudable desire of several members to see the province treated on a footing of equality with other provinces. He trusted that the members would consider not only the representation of the three great communities but also of the great military class the domiciled community and Indian Christians. His Honour further expressed the hope that the members would not ignore the interests of the vast majority of people to whom he said (the watchwords of liberty and progress were no more than words). At quarter to three the Council reassembled after lunch under the presidency of the Hon'ble Mr. Maynard to discuss reform resolutions of which no less than four were discussed to-day and consideration of the rest deferred till to-morrow. The first was Rai Bahadur Rambaran Das's resolution welcoming the Montagu Chelmsford reforms with certain modifications to satisfy Indian aspirations as constituting a substantial step in the direction of responsible government of India which was carried. The second resolution was by Khan Bahadur Fazil Hussain claiming the same footing and treatment for Punjab as other presidencies. This was also carried. The third resolution was by Bakshi Sohanlal asking that the Governor of this province should have emoluments and status equal to Presidency Governors and should ordinarily be selected from among public men of the United Kingdom with parliamentary experience. It was carried with the addition of an amendment by Mr. Rambaran Das or from civilians who have served in this province. The fourth resolution moved by Mr. Fazil Hussain asking that transferred subjects mentioned in list 2 of reforms scheme be placed under popular control, was then discussed at length but voting adjourned till to-morrow.

బొంబాయి జాతీయసమైక్యము

ఈ సమైక్యము వారి కిందితెలుగు కాంగ్రెసు సభ్యులకు, భారత నాయకులకును బంధువునాదులు:--

అయ్యో,

ఇంతకు పూర్వము ప్రతేక కాంగ్రెసు పర జరిగిన పిమ్మట ప్రపంచరాజకీయములు సంపూర్ణముగా మారుచుండి, అభివృద్ధి గాంచినది. ప్రపంచమంతయు ఆచుండగమనున నదియందు, మన ఆశయములును, మన ఉద్దేశములును కూడ తదనుగుణముగ నుండుట చాంఛనీయమును యెల్లరకు తోచక పోయి. ఇప్పుడు తలమునకొందిన మనోబలమునకు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు చేరినప్పుడు, తద్రాష్ట్రాధ్యక్షుడు, 'ప్రతిజాతీయ స్వయంస్థిరమునాశ్రయము' ననువర్తింపజేయుటయే తనదేశపు సంప్రదాయదర్శ మని ప్రాధాన్యమునకు యింటిండును. 'ప్రతిజాతీయ సాటిజాతులలో గౌరవ ప్రతిపత్తిని నిలుపు కొనుటకును, తమతమ స్వత్వాభిప్రాయమును నిర్ణయముగ స్వీకరణము సంపూర్ణముగా భావ్యభివృద్ధి నిర్ణయముగా నిండుటయే' ఈ నూత్రోద్దేశ మని అతడు కొన్ని దినముల క్రిందటనే నిరూపించియుండెను. కావున, పాలకజాతిచే పాలిత దేశములకొకటి, రెండు అంతరములూ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును ప్రసాదించుటకు స్వయంస్థిరమునాశ్రయము సంపూర్ణముగా నిర్వహించబడదని వేరెచెప్ప నవసరములేదు. ఆస్ట్రేలియాదేశమునకు విల్సన్ అధ్యక్షుడు దొంగిన ప్రభుత్వమున జెకోస్లావల గూర్చి యీ విషయము నిర్ణయింపబడినది. ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు జెకోస్లావలకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నొసంగుటకు సంసిద్ధులై యున్నాడు. కాని, పాలక జాతి యొసంగు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము స్వయంస్థిరము నాశ్రయగుణముగ నుండదనియు, "దేశప్రతినిధులు, ఎట్టి ఆటంకములకు లేక తమ యిష్టానుసారముగ గోరు భావిదేశ రాజ్యయంత్రనిర్మాణమే" యందుల కవసరమనియు తెలుపబడినది. ప్రధానమంత్రి యగు లానుకు జార్జి గారు మాడ, తుర్కీ సామ్రాజ్యమున నుండి, యిప్పుడు స్వాతంత్ర్యము నందిన మెసపొటేమియా, సిరియా మున్నగు ప్రదేశములలోని ప్రజలు వాంఛించు ప్రభుత్వము నొసంగవలయునని తెలిపి యీ అభిప్రాయమును బలపరచిరి. ఈ విధముగ సతకు విల్సన్ గారి వలెనే పలికి, యీ నూత్రము ఆసియా, ఐరోపా ఖండముల లోని జాతులకు సమముగ వర్తింపబడు నని నడిచియుండెను. ఈ విధముగ మార్పు నొందిన ప్రాపంచిక రాజకీయ పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ మన ఆశయములను గొనిరావలయును. ఈ సమయమున, మాంటాగూ మెన్షన్ ఫర్ల విధానము మన కామెదదాయామా కాదా అను విషయముగాక, ప్రాప్త్యు, ప్రాండర్స్ మున్నగు రణరంగములయందు తమరక్తమును ధారపోసిన భారతదేశ ప్రజలు కోరు స్వపరిపాలనము నెంతవరకు లభింప ప్రభుత్వ వారొసంగ సంసిద్ధులై యున్నారను విషయమును మనము యోచింపవలయును. జెకోస్లావల, పోలాండ్, ఆర్మీనియనులు, ఆరబ్బులు మున్నగు వారు ఈ నూత్రఫలితమును సాక్ష్యము ననుభవించుచుండ, తామ నూత్రము తన నరకులకాక భారత ప్రభువు లొసంగు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వపుటల్పాశ్రయతో తనవి జెందుటకేనా భారత దేశము తాను మనుష్యులకులను స్వాధీనముగ చేసి యుంటుంటే ఈ సమస్యను తేటతాళమే పరిష్కరింపవలెను. సంధిసభ అధికారియనున సమకూడవచ్చును. ఈ సభయందు ప్రపంచమందలి జాతులన్నియు సాల్పాడును. అప్పుడే ప్రాచీనవాగర కము గల మన భారతదేశమునకు స్వయంస్థిరమునాశ్రయము ననువర్తింపజేయు సమస్యను ప్రతేక వెట్టుటగల్గవలెను.

కావున, ప్రస్తుత సమస్య ప్రాముఖ్యమునబట్టి భారత దేశమునకు స్వయంస్థిరమునాశ్రయము ననువర్తింపజేయు స్వత్వమును మీరు సంధిసభ ప్రార్థింతులు. ఈ సమయమునకు లగి నటుల మనము వర్తింపకపోతిమేని మనజీవితమునచేసిన చూపు దేశ సేవయంతయు వృధాయగుటయేగాక యిట్టి సంధిసభమున దేశాశయములను నిర్లక్ష్యముచేసితిమని భావించుకొనినది నిందలకు నునకు నొల్పబడును. కావున ఈ సమస్య కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునందు ప్రతేక వెట్టి సాధ్యమైనంతవరకుగా రాష్ట్రీయ, మండల కాంగ్రెసు సంఘముల పక్షమునను, హోమరూలు సమితివరుసను సభల గాంచి, తమ్ముల మీన ప్రవాహభయమునకు సహాయ మొనర్చి, ఈ విధముగ స్వాతంత్ర్యోభివృద్ధిదేశములలో సభ్యులకహించవలెననెడి దేశాశయమును ప్రపంచమునకు చాటుటకు మిమ్ములను కోరుచు

న్నాము. ఈ విధముగ మనదేశమునకు స్వయంస్థిరము నాశ్రయము ననువర్తింపజేయువలె ననెడి స్వత్వమును సంధిసభ సమావేశ మగునప్పటికి ఎల్లర అంగీకారమునకు బడయగలగును. ఈ విషయమును తీర్మాన మివ్వవలెను నుండవచ్చును. అది మాకును

- (1) రాజప్రతినిధికి (2) భారత రాజ్యాంగమంత్రికి (3) ప్రధానమంత్రికి (4) పార్లమెంటుసభ్యులకును (5) సంధి ప్రాప్తినిధికి (6) కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘమునకును బంధువలెను.

తీర్మానము.

భారత దేశమునందలి మనోసంఘములు ప్రాచీన నగర సంపన్నము లనియు, పరిపాలనాసాధ్యము గలిగియున్న పనియు, ఒక కతాబ్రము లిట్లు పరిపాలనమునకు ప్రజాపిత జీవనము నందును, విద్యావిషయము నందును. అభివృద్ధి గాంచినది. ఇంతకు ప్రస్తుత సభ్యుల విధానము ప్రజల ఆశయములను తృప్తిపరుచి, ప్రస్తుత పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ నుండి, స్వయంస్థిరమునాశ్రయమునకు ప్రతిజ్ఞలముగ నున్నదనియు స్పష్టమగుటచే, ఈ నూత్రమును భారతదేశమున కనువర్తింపజేసి, తమయిష్టానుసారముగ భావి రాజ్యాంగయంత్రనిర్మాణము నిరాటంకముగ నొసంగి యుటకు అమ్ములమున తోడ్పడుటకును భారతదేశస్వత్వమును సంధిసభలో గట్టిగా సమర్థింపవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఇట్లు

జి. డి. సభయే

జె. హెచ్. మజుందారు

ఎమ్. బి. వేల్కరు

ఆర్. ఎన్. మండ్లిక

సంయుక్తగౌరవ కార్యదర్శులు

సర్. ఎన్. పి. సింగ్ గారి కార్యదర్శి:-- బంగాళా గవర్నరుగారి కార్యదర్శియగు గోల్లెగారు సింగ్ గారి కార్యదర్శిగా నియమింపబడి ఇంగ్లాండునకు వెళ్లుచున్నారు గాన గోల్లెగారి స్థానమున విల్సన్ నుగాను పనిచేసెదరు.

వ్యాపారవిషయమున కొన్ని భేదాభిప్రాయములుగలిగి కలకత్తా స్టాను ఎక్స్చేంజి అధికారులు ఏ.వి. మూవర్ల గారిమీద మహమ్మదీయ బ్రోకరు మహమదు కాలిముద్దీనుగారు తెచ్చిన కేసు నిన్నటినుండి న్యాయమూర్తి రాంకీసుగారి యెదుట విచారణ జరుగుచున్నది.

లోకమాన్య తిలక్ గారు రేపు బరగబోవు సంధిసభలో భారతీయుల రాయబారిగా నుండుటకు అభిలషారత కాంగ్రెసు సభవారు ప్రధానమంత్రిగారిని కోరవలయునని ఎట్టులు జిల్లాసంఘమువారు తీర్మానించివారు. అమరావతి స్వరాజ్య సమితివారు, మానసియులకు కవర్దీగారి సభాధిపత్యమున సొక గొప్పసభచేసి, లోకమాన్యని భారతీయుల ప్రతినిధిగా నియమింప ప్రధానమంత్రిగారిని ప్రార్థించుచు సొకతంతి నిచ్చిరి.

మూలు పరిశీలన:-- ప్రత్యేక సంఘమువారు నివేదికమును ప్రకటించిరి. పరిశీలక సంఘ సభ్యులు నియోజకులుగా నుండవలెనని కోరిరి. ముగ్గురు సభ్యులకు "క్లియరును హాసు వారును ఇద్దరు సభ్యులకు బొంబాయి యంత్రశాలల యజమానుల సంఘమువారు నియోజింపవలెనని. ఒక అభ్యుక్తుడు 11 గురు సభ్యులు నుండవలెను వారిలో అభ్యుక్తుడు 6 గురు సభ్యులును దొరతనమువారిచే నియమింపబడవలెను. గవర్నరు సంఘమువారి అనుమతిని బడయు వద్దతని ఈ సంఘమువారు నిబంధనలకు చేయ నర్హులు.

పంజాబు కాసనసభ:-- 20-వ తేదీని లాహోరులో పంజాబు కాసనసభ జరిగినది. లె. గవర్నరుగా గవ్యక్షత కపించిరి. కాసనసభవారు విజయావసరమున బాగ్ చక్రవర్తిగారి సభి సంజించుచు తమ రాజగృహిని విన్నవించుచున్నారను తీర్మానము అభ్యుక్తుడు దుపసాదించెను. 4 లక్షలమంది పంజాబునుండి యుద్ధరంగమునకేగిరి నుడిచి పిమ్మట తలుపుసభ్యులు రాజభక్తిని వెల్లడించుచు నుపన్యసించిరి. సభ్యులందరను నిబి చార్ల ధ్వజముతో తీర్మానము నామోదించిరి. పిమ్మట రాజకీయ సంస్కరణములను గూర్చి అధికారసభ్యులు చర్చించిరి. ఉపాధ్యక్షుడు ప్రగానవమధిష్ఠించెను. 4 తీర్మానము లామోదించబడినవి.

సర్వై నుల క్రయాణము. కో. వెకా-పేగ్, నవంబరు 19:-- బెన్ గునుండి ఈ క్రింది తంబినా ర్చనచేసెను.--సర్వై నులలో మొదటిదశము కీలకపునుండి ఇంగ్లాండుకు బయలుదేరిరి. 94 సర్వై నులు ప్రతిదినమును 24 చొప్పున చరపలుపబడుటకు సిద్ధముగనున్న కల జర్మను ఎడ్మిరాల్టీ వారు ప్రకటించిరి.

రెన్ మిల్లు వేలం నోటిసు.

రెనాలిలో వుండే శ్రీ. హెనుగోపాల్ రెన్ మిల్లును, అదలి యావత్తు మివనరీలున్ను, అది కట్టుబడి యుండే నుమారు 10260 చదరపుగజముల స్థలమున్ను, బిల్డింగులు, కొట్టున్ను, జీవంబగు నెల 1-5 తేదీ అదివారం సాయంత్రం 2 గంటలకు రెనాలి గ్రామంలో మిల్లువద్ద లిక్విడేటరుగారి కల్ల వేలం చేసి కొట్టివేయబడును. వేలంపొందువారు 500 రూపాయల భరణము పుంచవలెను. తపికిలున్ను, ఇంకా యింకా ఫర్ మేషన్ కావల సిన వారు మా ఆఫీసులో కనకొక్కరవచ్చును.

చె. వెం. సుబ్రహ్మణ్యం, లిక్విడేటరు. 1875

వార్తాపరబిప్రతి

1913 సం. నవంబరు 21-వ తేదీ గురువారము.

జిల్లా మత్స్య కార్యదర్శి	జిల్లా మత్స్య కార్యదర్శి	జిల్లా మత్స్య కార్యదర్శి	జిల్లా మత్స్య కార్యదర్శి	జిల్లా మత్స్య కార్యదర్శి	జిల్లా మత్స్య కార్యదర్శి
	24 X 000000	24 X 000000	24 X 000000	24 X 000000	24 X 000000
గోపాలపురము	80.5	72.7	...	83.61	42.64
కాత్తెరు	80.7	78.6	...	21.97	84.08
కాకినాడ	81.2	76.2	...	28.69	85.82
బందరు	83.1	74.8	...	43.22	81.74
గుంటూరు	86.2	74.6	...	21.65	80.08
కెల్లూరు	83.7	76.1	...	37.55	28.77
చుట్టూరు	82.6	75.5	0.02	58.84	38.55
మోదరాబాదు	85.6	62.6	...	18.31	80.28
అనంతపురము	91.7	78.7	...	14.78	22.98
చిత్తూరు	89.1	71.7	...	12.37	19.19
కర్నూలు	92.8	78.4	...	18.52	25.10
కడప	89.5	76.2	...	16.91	28.87
రెంగునూరు	80.7	65.7	...	28.68	38.81
కెల్లూరు	83.8	78.4	...	24.36	36.39
నెలము	90.5	72.8	1.19	18.69	36.57
కోయంబుత్తూరు	58.9	71.0	...	16.60	18.90

నాయుభారము బంగాళాభాతముయొక్క తూర్పుభాగమున తగ్గినది కాని ద్వీపములలో హెచ్చినది. నాయువి కల్పసితి మాత్రము. కొంతవరకు పూరికమైంది. నాయుభారము బొంబాయిదక్కను బెంగాలు బర్మాలులో అధికముగను బంగాళా భావసభ్యులను న్యాయముగ నున్నది. అంతరములన్నియును. ప్రాగాగ్నేయ బాయువుల ద్వీపములలో వీచుచున్నది. కాని వాని యురగడి ప్రయముగా తగ్గుచున్నది. ఉత్తరసర్పానులలో గూడ బాయువేగము తగ్గినది. సముద్రము సాధారణ స్థితికి వచ్చినది. మదరాసు తీరమున వాయుగతి ముడిగిలినది. తూర్పుతీరమున పగటి యుష్ణస్థితి మామూలుకంటె 2 డిగ్రీలు తక్కువగుచున్నది. తపితర స్థలములలో నెమ్మగ-దక్షిణాగ్రమున మిక్కిలి యుష్ణగ-నున్నది. రాత్రి యుష్ణస్థితియంతయు హెచ్చిగానే యున్నది. కర్నూలులో 11 డిగ్రీలవఱకు హెచ్చుగానున్నది. ముత్తెలుమీద అధికముగానున్ను వాయువ్యోగ సోమనాథ స్థానమున మామూలుకంటె తక్కువగా నున్నది. రాష్ట్రీయలో విశేష భాగమున ఆకాశము మబ్బు పట్టియున్నది. కొన్నిచోట్ల మేఘవాహినిక మెయున్నది. తిరుచునాపల్లిలో 1-45, నేలములో 1-19 అంశుగముల వానపరిసి నట్లు తెలియవచ్చినది. బంగాళాభాతములోను చెన్నరాష్ట్రము యొక్క ప్రాగధ భాగమున వాతావరణము శీతముగా నున్నది.

జి. ఎల్. జోన్ను, కారాకరణ కార్యదర్శి.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL: SEXUAL AND NERVOUS TOO.
Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparæmic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) entered all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the west and countless numbers of gratified cured patients.
Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.
Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested on

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the Andhra Patrika the thi

Errectruss (A. P. DEPTT) Sol Agency for the East, Batala (Punjab) India.

సిద్ధాది సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీలగునెడల వేటువేటు భాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యియ్యబడును. కాబట్టి యువవిలేఖక మహాశయులు యథా ప్రకారము తమ వ్యాసములను డిసెంబరు నెల లోపల పంపివై వేర్కొనబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ ప్రభుత్వములో జరిగిన గారడీ, యోగ్యత, హస్తాధిపత్యము, ఇంజనీరు ఇంద్రజాలము, మెకానికాల్, భౌతిక శాస్త్రము, భౌతిక శాస్త్రము, యంత్రములు, ఆమెరికావా వీట్ల ఈ కమాండము. వివిధ విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతెగాక ఈమహాని మాజముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీరములో సమాధియుగుట, కీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజము ఎత్తున గాలిలో పరుగువ్రేలు నిరాధారముగా నిల్చుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేటికో చేయగలరని గాఢరంగి యున్నచున్నాను. దీనివల 4 రూపాయ. ఆర్. జవాహర్ సాయము, బింగోలు (గుంటూరు జిల్లా)

మలయ చందనము

(1251) సెగ్గోగమునకు కుశారము మందు పుచ్చుకొనకున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్రికలు లేదు. పిచికారీ మున్నగు కవచికిత్సల పనిలేదు. రుచ్యమైన మా మలయచందనము ఎటువు తెలుపు, పచ్చి అను మాడు విధముల సెగ్గోగమును మూడుపూటలలో మాన్చును. డబ్బీ 1-క 2-0-0 గంధర్వభార్యసి, రాజమండ్రి.

1918 వ సం॥ నవంబరు డిసెంబరు మాసములకు చిత్తూరుజిల్లా కలెక్టరున్న, డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు నొరవారియొక్క టూరు ప్రోగ్రాము.

నవంబరుమాసం	21	తేదీ మదనపల్లె డివిజన్ లో పుంజవైరుల నశింపున గురించి చిన్న తిప్పనముద్రం గ్రామములో సభ జరుగును.
"	22-23	చిన్న తిప్ప సముద్రం
"	24	చిన్న తిప్ప సముద్రమునుండి చిత్తూరికి
"	25-27	చిత్తూరు
"	28	పలమనేన
"	29	పలమనేన, పలమనేన తాలూకా పుంజవైరులు తనిఖి
తేదీ మొదలు డిసెంబరు మాసం 8 తేదీ వరకు		
డిసెంబరు	9	పలమనేననుండి చిత్తూరికి
"	10	చిత్తూరునుండి చంద్రగిరికి
"	11-15	చంద్రగిరి
"	16	చంద్రగిరినుండి చిత్తూరికి

Chittoor Collector's Office (Sd) A. GALLETTL, Acting Collector.

మోహినీ తైలము:— శ్రీలుపురుషులు సాదుటకు యోగ్యమైనది. మొదటకు చలువలెయును వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపుడైయును. గువానగలిగి యుండును. 0-12-0 తమ్మగొంజను డిపో. బొంబాయి అండ్ సుత్రాసు

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు

వైరోబి సభాత్రికాంబులు
దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల మే ఇష్టించగోరుట
దక్షిణాఫ్రికాలోని ముఖ్య ప్రజలకు వైరోబి సంఘం నికసించుచున్న భారతీయుల సంఖ్యను 28 వ తేదీన రాష్ట్ర ప్రదర్శనశాలయం నొకసభ చేసి. వైరోబి భారత సంఘాధ్యక్షులు మాన్సేన్ బాయి సుబ్ మాన్ పీర్ గారు సభాధ్యక్షులు వహించిరి.

అధ్యక్షులు ప్రకృతిము భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికాలో సుఖముగా నివసించుటకు చాలా కష్టపరముగా నున్నదనియు వానిని నివారణచేయుటకు తగిన సదుపాయములు అలాంటి చుట అత్యవశ్యకమనిరి. భారతీయులు అంగ్లాసామ్రాజ్యవిజయమునకు దహంగ్రామమున సన ప్రాణముల కర్పించి కీర్తి కాయలైరి. కాని భారతీయులు అంగ్లాసామ్రాజ్యమును ఆఫ్రికాలో నివాస మేర్పరచుకొనుటకు తగిన స్వాతంత్ర్యము లేదు. ధనము వెచ్చపరచి భూములను కొని సేద్యముచేసికొనుటకు సయితము ఇచ్చటి ప్రభుత్వపు కానములు అనుజ్ఞనిచ్చుచుండలేదు. ఇట్టి సందర్భముయందున వలసవచ్చిన భారతీయులు హైందవ ప్రభుత్వమునాకి తమ కష్టములు చెప్పుకొనుట అవసరము. భారత వైరోబిలు ఆఫ్రికాలోని తూర్పు భాగము వాక్రమించుకొనిన జ్యుకల నోడించి దానిని మన చక్రవర్తిచారి నశింపుచేసియుండిరి దానిని భారతీయుల కిప్పించుటకు వైస్రాయిగారు ప్రయత్నము చేసిన తమ కష్టములు పోగలవు. సర్వస్వాంత్ర్యములతో ఈజిప్టున హాయిగ బ్రతుకవచ్చును. కావున వైస్రాయిగారికి తూర్పుఆఫ్రికా భారతీయుల నివాసమున కిప్పించి దానిని భారతజేత ప్రభుత్వపాలన ములో నుంచుకొనుటకు విజ్ఞప్తి పంపుకొనుట తమ కర్తవ్యమని నుడివిరి.

అధ్యక్షుల మాచన నడదు నామోదింది. తదనంతరము భారతజేత ప్రభుత్వమువారు తూర్పుఆఫ్రికాకు హైందవ ప్రభుత్వము జేయించ వైస్రాయిగారిని ప్రార్థించుచు తీర్మానములు చేసుబడి హిందూజేత ప్రభుత్వపు విజేతాంగమౌలి వ్యాగ రాజప్రతినిధి గారి కంపబడినవి.

301 పాల్వపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోగామయహార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తినను పరికింపుడు.

ప్రతి వర్షరతునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయంజరుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజా, బలియన్, గోవా, ఫిజి, బెలెంజీ, ఈస్ట్రాక్, మున్నగు ప్రజేతములవారు కూడ సీసా వాడమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "జి కేయోక లోకామయహార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మియంట సున్నయెడల, మాటికి నైర్దుగ సమయమును, నిరీక్షించి, తెలుపబట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవారము, అతీర్ణము, పార్శ్వవారము, బృహము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్ధ, గజము నొప్పి, బలహీనత, అసాలోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియు న శీత రోగములును, ఈ సిద్ధామృత సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో స శీతవిధము లగునట్టియు సుపయోగకరములగు కర్మాటక మాలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయుచుండురు.

విజ్ఞప్తి న యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసామును ఉండును; మాటికి సీసానకలెను.

అనుపానపుత్రము, ప్రతి సీసాలో గూడి యుండును. 260 మాత్రలన్న సీసా 4 రూపాయ, మాత్రమే.

6 సీసాలు కొకసారి కెప్పించుకొని

బహుల భర్త్యుతోచరి రూ 1-8-0

12. సీసా లొకసారి కొనిన 2-14-0

35. సీసా లొకసారి కొనిన 5-5-0

సమస్త రోగములకు మానవ్య ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధములు దొరకును.

సూచన:— శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మున్నగు